

levēlētā Preiļu novada jaunā dome

Nodoto balsu skaits iecirkņos

Iecirknis	05.07.	06.07.	07.07.	08.07.2001.						KOPA	Aktivit.%
				8.00	12.00	16.00	20.00	22.00	mājās		
Preiļu 1. iec.	40	211	432	31	634	1053	1322	1321	62	1877	
Preiļu 2. iec. (PVG)	84	215	440	33	660	1070	1320	1393	0	1833	
Liči	3	8	23	14	183	274	336	283	100	461	
Aizkalne	4	28	52	12	152	212	261	277	54	383	
KOPĀ	131	462	947	90	1629	2609	3239	3274	216	4554	60,29

Preiļu novada atkārtotajās vēlēšanās par līderiem kļuvuši «Latvijas ceļš» (LC) un Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija (LSDSP), katru iegūstot 4 vietas Preiļu novada domē. Tautas partija (TP) domē ieguvusi 2 vietas, Latvijas Demokrātiskā partija (LDP) — 1. Nevienam vietu nav ieguvusi Tēvzemei un Brīvībai/LNNK un Latvijas Zemnieku savienība (LZS).

Urnās atrod iepriekšējo vēlēšanu zīmes

Novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Aleksandrs Poplavskis informēja, ka kopumā pie vēlēšanu urnām atzītas 4554 vēlēšanas, 4525 balsis atzītas par derīgām, savukārt no visām vēlēšanu zīmēm derīgas izrādījās 4414. Konstatētas 24 neapzīmētas aplokšnes un no pagājušajām vēlēšanām saglabātas vēlēšanu zīmes, kuras vēlēšanu komisija atzinusi par nederīgām.

Visvairāk balsu zaudējušas LDP un TP

Šoreiz TP un LDP ir ieguvušas mazāk balsu nekā 11. marta vēlēšanās, kad kopumā nobalsoja 69,35% vēlētāju. Kā jau tika prognozēts, atkārtotajās vēlēšanās iedzīvotāju aktivitāte samazinājās. Vislielākos mīnus atkārtotā balsošana atnesa LDP, kura, salīdzinot ar 11. martu, ieguva par 277 balsim mazāk un domē ieguva tikai 1 vietu, kā arī TP, kura zaudēja 197 balsis. Mazāk šoreiz nobalsoja arī par LC (-110), LSDSP (-114), taču šīs partijas domē ieguvušas par vienu vietu vairāk nekā, ja spēkā stātos 11. marta balsošanas rezultāti. LZS ieguva par 74 balsim mazāk un domē netiks pārstāvēta.

Derīgo vēlēšanu zīmju skaits pa kandidātu sarakstiem

Iecirknis/Saraksts	LZS	TP	LSDSP	TB/LNNK	LC	LDP
Preiļu 1. iecirknis	74	292	600	68	603	196
Preiļu 2. iecirknis	70	332	562	42	544	197
Liči	16	47	145	7	203	34
Aizkalne	9	84	79	2	200	8
KOPĀ	169	755	1386	119	1550	435
11. marta vēlēšanās	243	952	1500	Nepiedal.	1660	712
+/- salīdzinot ar 11. marta rezultātiem	-74	-197	-114		-110	-277
Vietu skaits domē	0	2	4	0	4	1
Vietu skaits domē pēc 11. marta vēlēšanu rezultātiem	1	2	3	Nepiedal.	3	2

CVK uzskata, ka nepierādītas baumas kādam ir izdevīgas

Pirmdienas laikrakstā «Neatkarīgā Rīta avīze» tika publicēts raksts par negodīgu vēlēšanu gaitu Preiļu novadā. «Novadnieks» lūdza Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) priekšsēdētāja Arņa Cimdara komentāru laikrakstā «Neatkarīgā Rīta avīze» aprakstītajai balsu pirkšanai Preiļos.

— Personīgi es balsu pirkšanu neredzēju un pagaidām pie tā arī pieturos. Ja laikrakstam šāda informācija ir, tad lietu vajadzētu novest līdz galam, jo pretējā gadījumā, tās ir tikai baumas. Ja tālāk nekā netiek darīts, tad šādu baumu uzturēšana ir noziedzīga. Domāju, ka šajā gadījumā situācijā būtu jāiesaistās prokuratūrai. Ja fakti ir pamatoti, tad šādai patvaļai (balsu pirkšanai) ir jādara gals, taču, ja tā nav taisnība, tad šādi raksti ir uzskatāmi par mēģinājumu pārdot notikumu un jāpārbauda, kam tas ir izdevīgi? Visu vēlēšanu laiku Preiļu novadā strādāja arī CVK novērotāji, iecirkņos darbs ritēja nevainojami, nekādu būtisku pārkāpumu vēlēšanu norisē CVK nekonstatēja.

Šāda preses interese būtībā nav nekādas, taču ir jāpārbauda balsu uzpirkšana kā tāda, jo patiesībā tā ir makulatūras pirkšana. Drīzāk gan tā varēja būt atsevišķu iedzīvotāju vēlme nopelnīt uz vēlēšanu rēķina, jo vajadzīgo biļetenu komplektu salasīt pie iecirkņiem nebija nekādu problēmu, — sacīja A.Cimdars.

Oficiālu sūdzību nav

Preiļu novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Aleksandrs Popavskis informēja, ka būtisku pārkāpumu vēlēšanu norisē nebija, vienīgā sūdzība bijusi no TP novērotājiem Aizkalnes iecirknī, kur vēlēšanu kabinetā vienlaikus uzturējušies divi cilvēki, taču tas pēc komisijas atzinuma nav būtisks pārkāpums. Kā uzsvēra A.Poplavskis, vēlēšanas noritējušas caurspīdīgi, piedalījušies visu partiju novērotāji. «Neatkarīgās» publikāciju A.Poplavskis nevēlējās komentēt, jo oficiālas sūdzības neesot saņemtas, taču, ja masu mediju rīcībā ir pamatota informācija, ar to būtu jāgriežas policijā.

G.Kraukle

Jaunais domes sastāvs

Jānis Anspoks (LC) — 1658, «+» — 301, «-» — 193,
Jānis Eglītis (TP) — 963, «+» — 272, «-» — 64,
Vladimirs Haritonovs (LDP) — 619, «+» — 198, «-» — 14.
Vladimirs Ivanovs (LSDSP) — 2210 balsis, «+» — 866, «-» — 42,
Ilmārs Meluškāns (LC) — 2281 balss, «+» — 837, «-» — 106,
Daina Pliča (LSDSP) — 1308 balsis, «+» — 149, «-» — 227,
Pēteris Rožinskis (LC) — 1730 balsis, «+» — 347, «-» — 167,
Jāzeps Šnepsts (TP) — 1124 balsis, «+» — 452, «-» — 83,
Pēteris Trubiņš (LSDSP) — 1437 balsis, «+» — 271, «-» — 220,
Zināda Vilcāne (LC) — 1664 balsis, «+» — 315, «-» — 201,
Andrejs Zagorskis (LSDSP) — 1408 balsis, «+» — 202, «-» — 180.

Nenokavējiet! Līdz 25. jūlijam

«NOVADNIEKU»

augustam un līdz gada beigām

var pasūtīt visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem.

Abonentiem augustā tiks izlozēta «Lattelekom» balva, «Unibankas» un «Novadnieka» prezentācijas priekšmeti, IJ «Paula 3» torte, dāvanu kartes, ko piedāvā veikali «Rūķi», «Karīna» «Ģimenīte», IJ «Volkovs», «Salanga», SIA «Gardums», IJ «Komar Karate Klubs Aglona».

ZIŅAS

Livānos asfaltēs bedrites un atsevišķus ielu posmus

Livānu novada pašvaldība noslēgusi līgumu ar firmu «Daugavpils ceļnieks» par ielu bedrīšu remontu un asfaltēšanas darbiem. Domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko informēja, ka ielu stāvoklis pilsētā ir ļoti slikts, daudzviet nepieciešama pilnīga seguma atjaunošana. Bedrīšu remontu plānots veikt Dzelzceļa ielā, Lāčplēša ielā, kur asfalta bojāts pēc ūdensvada avārijas un siltumtīklu rekonstrukcijas, kā arī Saules un Rīgas, Saules un Lāčplēša ielu krustojumā, Zaļās un Zemgales ielu krustojumā, Dzirnāvu ielā un ceļa posmā uz Draudzības kapiem. Meža un Zemgales ielas krustojumā, kā arī Kurzemes ielā nepieciešams jauns asfalta segums. Kā teica A.Karpenko, plānotais darbu apjoms varētu arī mainīties, jo līdzekļi ir ierobežoti. Šogad asfaltēšanas un bedrīšu remontdarbiem pašvaldība plānojis tērēt ne vairāk kā 25 — 30 000 latu no kopējā ceļu fonda līdzekļu apjoma, kas šim gadam Livānu novadā ir aptuveni 64 000 latu. Ceļu fonda līdzekļi izlietojami ne tikai asfaltēšanai, bet arī novada lauku ceļu uzturēšanai un remontam, ielu rekonstrukcijas projektu izstrādei, kā arī avārijas koku zāģēšanai un koku vainagu veidošanai.

Jaunā tilta balstā konstatē plaisu

Jaunajam Dubnas tilta balstā, kas tika izbūvēts, uzsākot Straumes HES celtniecību Livānos, konstatēta plaisa. Tā, pēc speciālistu domām, radusies pamatu sēšanās rezultātā, taču plaisa nav bīstama. Tilta balstu nostiprināšanai veikts vairākus metrus dziļš urbums, taču tas nav novērsis balsta pamatu kustību un plaisas veidošanos. Kā «Novadniekam» atzina domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko, no tehniskā viedokļa svarīgākais ir nepieļaut mitruma iekļūšanu armatūras balsta ķermenī, kas varētu veicināt koroziju.

Livānu novadā veido vienotu bāriņtiesu

Ši gada 13. jūnijā Saeima pieņēma likumu «Par bāriņtiesām un pagasttiesām», kas regulē bāriņtiesu darbību arī novados. Pašvaldības teritorijā esošo aizbildnības un aizgādības funkciju veikšanai ir nolēmts izveidot vienotu Livānu novada bāriņtiesu. Pēc reorganizācijas bāriņtiesas sastāvā būs priekšsēdētājs, četri tiesas locekļi un divi bāriņtiesas locekļu kandidāti. Bāriņtiesas locekļi būs arī abos novada pagastos, pie tam, lauku teritorijā bāriņtiesa veiks arī notariālas funkcijas, lai iedzīvotājiem nebūtu liegta iespēja apstiprināt parakstu vai kārtot mantojuma lietas turpat savā pagastā. Līdz 16. jūlijam novada domē var pieteikties bāriņtiesas priekšsēdētāja un tiesas locekļu kandidāti. Jaunais bāriņtiesas sastāvs jāapstiprina līdz 31. jūlijam, jo jau no 1. augusta Livānu novadā darbosies vienota bāriņtiesa.

Pētīs Ziemeļvalstu pieredzi

Augusta beigās vai septembra sākumā grupa dažādu nozaru speciālistu no Latvijas un Preiļu rajona dosies uz Dānijas provinci Hālandi, kur pētīs kolēģu pieredzi vēsturisko celtnu atjaunošanā. Kā «Novadnieku» informēja Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore Preiļu rajonā Inese Stūre, šis brauciens notiek projekta «Vadības grupas brauciens uz Hālandi» ietvaros un ir sākums Hālandes modeļa ieviešanai Latvijā. Braucienu finansē (nepieciešamas 70 900 daņu kronas) Ziemeļvalstu Ministru padome, kas nodarbojas ar Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbības stiprināšanu.

Vienas nedēļas braucienam gatavojas Valsts Nodarbinātības dienesta, Ekonomikas ministrijas reģionālā fonda, Latgales Attīstības aģentūras speciālisti, pašvaldību pārstāvji un Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas darbinieki.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Bibliotēku cels uz elektrības rēķina

Saeima pēc ilgām diskusijām un strīdiem, balsojot trīs reizēs, ar 50 balsīm «par» un diviem deputātiem atturoties, otrajā lasījumā pieņēma likumprojektu «Par Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) projekta realizāciju». Deputāti nolēmuši, ka bibliotēkas projekta realizācijai tiks izmantota puse no PVAS «Latvijas kuģniecība» privatizācijas ieņēmumiem, kā arī puse no trešā mobilo sakaru operatora licences pārdošanas ieņēmumiem. Nepieciešamības gadījumā LNB projekta realizācijai ir paredzēts izmantot arī obligātu mērķmaksājumu Ls 0,001 apmērā par vienu patērētās elektroenerģijas kilovatstundu. Mērķmaksājums paredzēts arī par automašīnām, ziņo LETA. Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība pirmdien izteica protestus pret iecerī LNB celtniecībai ieviest elektrības nodokli.

Divus gadus ar «Mildu» apkārt zemeslodei

9. jūlijā jahta «Milda» ar astoņiem cilvēkiem uz klāja pacēla enkuru pie Kīpsalās un devās ceļojumā apkārt zemeslodei. Gandrīz divu gadu laikā (22 mēneši) iecerēts apmeklēt 32 valstis un nobraukt vairāk nekā 40 000 jūras jūdžu. Ceļojuma iniciators — ekspremjers Māris Gailis. Jahtas ceļojumam varēs sekot televīzijā, presē, radio un internetā.

Eigimam jāpierāda, ka viņš labi prot rakstīt latviski

6. jūlijā beidzās termiņš, līdz kuram Daugavpils mēram Rihardam Eigimam bija jāuzlabo rakstīprasme latviešu valodā. Valsts valodas centra speciālisti šonedēļ plāno pārbaudīt R. Eigima valsts valodas zināšanas. Daugavpils domes preses sekretāre «Dienai» apgalvojusi, ka mērs valodas pārbaudījumam esot sagatavojies.

Ja pieņems likumu, pilnvarnieku nebūs

Nākamnedēļ līdz valdībai un, protams, pēc tam līdz Saeimai, nokļūvis likums, kas paredz, ka vairs nebūs valsts pašvaldības pilnvarnieku. Par valsts un pašvaldību uzņēmumu darbu būs jāatbild ministriju vai pašvaldību ierēdņiem un turpmāk pilnvarnieku amatus vairs nedalīs starp uzvarējušo partiju pārstāvētiem. Izdosies ietaupīt arī prāvu naudas līdzekļus uz pilnvarnieku algu un krietno prēmiju rēķina.

Pabeigta lauksaimniecības skaitīšana

5. jūlijā tika pabeigta lauksaimniecības skaitīšana, kuras ietvaros iegūta informācija par 95,9% no aptuveni 200 000 paredzētajām saimniecībām, informē Centrālā statistikas pārvalde. 512 gadījumos lauku saimniecību īpašnieki atteicās sniegt informāciju, tādējādi demonstrējot savu noraidīto attieksmi pret valsts varu, kura, viņuprāt, nepalīdz lauksaimniecībai. 13 000 gadījumos saimniecībās neizdevās sastapt īpašniekus vai lietotājus (var paši pieteikties līdz 1. augustam). Lauksaimniecības skaitīšanas informāciju izmantos dažāda līmeņa valsts un pašvaldības institūcijas, kas pieņems lēmumus par lauksaimniecības attīstību, gan par iestāšanos ES.

Privatizācijā izmantoti 83,2% sertifikātu

Līdz šī gada 1. jūnijam privatizācijā izmantoti 92,3 miljoni privatizācijas sertifikātu, kas ir 83,2% no piešķirto sertifikātu kopskaita, ziņo LETA. 355 000 namīpašumu un dzīvokļu privatizācijai izmantoti 32 miljoni sertifikātu, uzņēmumu un citu īpašumu iegādei izmantoti 7 miljoni sertifikātu, kapitālu daļu (akciju) iegādei — 41,4 miljoni sertifikātu, zemes izpirkšanai un privatizācijai — 11,9 miljoni sertifikātu. Kopumā privatizēti 1,068 miljoni hektāru lauku zemes un 7700 hektāri pilsētu zemes.

Ziņas sagatavoja T.Elste

SARUNAS AR PREZIDENTI

Latvijas tēlu veido ikviens tās iedzīvotājs

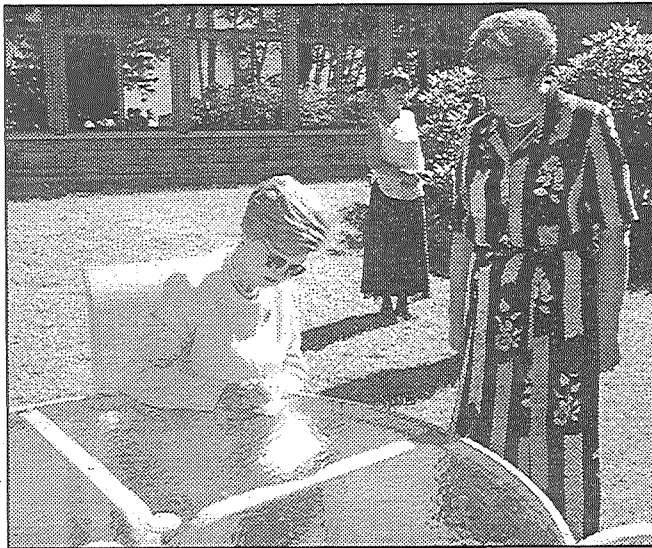
Pirms nedēļas Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga rīkoja tikšanos ar reģionālo laikrakstu redaktoriem un žurnālistiem. Tā kā pieņemšana notika Jūrmalas rezidencē, novadu žurnālistu pulks bija krietnāks, nekā citās tikšanās reizēs Rīgā.

— Katrai Latvijas pilsētai un novadam ir sava unikāla vieta valsts kopējā tēlā, katram novadam ir sava vēsture, vietējā vide un iztikas avoti. Tāpēc jau arī katra rajona laikraksts ir iecienīts, ka tas nāk ar savu vietējo skatījumu uz to, kas vistiešākā veidā ietekmē novada cilvēku dzīvi, — iesākot preses konferenci, teica Valsts prezidente.

Sarunas laikā Prezidente atbildēja uz žurnālistu interesējošiem jautājumiem par valsts ekonomiku, nacionālo, veselības, izglītības sfēru, par notiekošo valsts iekšpolitikā un ārpolitikā. Kā šī brīža valsts prioritātes prezidente atzina iestāšanos ES un NATO alianšē, tāpēc jānostiprina valsts administratīvā pārvalde, jāsakārto tieslietu un juridiskie jautājumi, jāpalielina valsts ieņēmumi un jāapkaro korupcija. Valsts drošība pati par sevi ir prioritāte.

Runājot par administratīvi teritoriālo reformu, tika uzdots jautājums, vai nebūtu lietderīgi valsts pārvaldi veidot policentrisku, kā tās, piemēram, ir Igaunijā, kur Izglītības ministrija atrodas Tartu. Prezidente atbildēja, ka nebūtu ne loģiski, ne lietderīgi sākt izmētāt ministrijas pa Latviju, t.i., Lauksaimniecības ministriju vedisim uz Jelgavu, Aizsardzības ministriju — uz Tukumu. Reģionos ir izveidojušies darboties spējīgi centri un cilvēkiem nevajadzētu braukāt pa visu Latviju uz dažādiem centriem, lai saņemtu to vai citu sev nepieciešamo pakalpojumu. Decentralizācija var būt nozīmīga tikai tad, ja pakalpojumu vietas ir tālu no centra. Igaunijas gadījumā situācija ir izveidojusies vēsturiski. Tartu ir bijusi izglītības centrs kopš tiem laikiem, kad Latvijā vācu baroni noraidīja viņiem piedāvāto iespēju izveidot universitāti, baaidamies, ka izglītota tauta varētu apšaubīt viņu tiesības uz varu un privilēģijām. Tartu izglītības tradīcijas ir tik senas, ka tur ir sava vēsturiskā loģika, bet ministriju izmēģināšanai pa Latviju nav motivācijas.

Žurnālistus interesēja arī,

● Neformālā atmosfērā Prezidente atbildēja uz žurnālistu personiskiem jautājumiem, dāvināja autogrāfus. Attēlā iemūzināts brīdis, kad Valsts prezidente sniedz savu autogrāfu «Novadnieka» redaktorei Tamārai Elstei. Uz savas fotogrāfijas viņa uzrakstīja: «No sirds novēlu visu to labāko Latgales pusēs laudim. Vaira Viķe-Freiberga».

kā prezidente vērtē Latvijas attīstību divu gadu laikā. Vaira Viķe-Freiberga atzina, ka šo gadu laikā bagātē nav kļuvuši nabagāki, bet nabadzīgie nav kļuvuši bagātāki. Toties tapis vidusslānis. Lēni, tomēr palielinās to ļaužu skaits, kas nedzīvo grezni, bet normālu dzīvi, kādu mēs visi vēlamies. Neviens nav iebildumu, ka ļaudis, kas to ir godīgi pelnījuši, kļūst bagāti. Tie ir talantīgi zinātnieki, uzņēmēji, kas darbojas pasaules mērogā. Šos cilvēkus nav ko apskaut, tieši otrādi — no viņiem vajadzētu mācīties. Toties ir svarīgi samazināt disfunkcionālo cilvēku — «dzīvo miroņu» — skaitu, lai cik briesmīgi tas neskanētu. Valstī ir ļoti daudz hronisku alkoholiķu, kas vairs nav spējīgi strādāt, gādāt par saviem bērniem. Mums ir narkomāni, kam priekšā stāv tikai pārdozēšana. Jāizstrādā programmas, vajadzīgs milzīgs audzinošs darbs, lai mācītu cilvēkus, kā nenonākt alkohola un narkotiku varā, lai mazinātu šo kontingentu, kas sabiedrību kopumā smagi velk uz leju. Mums ir nepieciešama jauna izglītības politika. Tajā skaitā pieaugušo izglītība, lai cilvēki, kas mūža vidū zaudējuši darbu (tāpēc, ka tāds amats vairs nav vajadzīgs), mācītos, apgūtu jaunas profesionālās iemaņas un atgrieztos darba tirgū.

Valstī ir jāsamazina bezdarbs. Jārada jaunas darba vietas ar ārzemju investoru palīdzību. Tas prasa lielus ieguldījumus no valsts puses, jāpārskata nodokļu politika, jācīnās pret korupciju. Jāpanāk, lai iepriekšējo valdību pieņemtie lēmumi būtu saistoši arī nākamajam valdībam,

«Cilvēkam jābūt kā dārgam, mirdzošam dārgakmenim, kas nezina savu vērtību, bet mirdz.»

L. Bridaka

Uz jautājumu, vai Prezidente ir laiks lasīt grāmatas, viņa atbildēja, ka līdz šim ne, taču viņa apsolījusi sev to turpmāk darīt, kaut vai 15 minūtes pirms gulētiešanas. Savukārt uz jautājumu par Nacionālās bibliotēkas nepieciešamību Vaira Viķe-Freiberga atzina, ka bibliotēkai Latvijā ir jābūt, jo «patlaban esam vienīgie Eiropā, kam nav savas Nacionālās bibliotēkas. Vai mēs vēlamies citu valstu vidū izcelties kā tumsoņas?».

Vērtējot Krievijas un Latvijas attiecības, Valsts prezidente izteica secinājumus pēc tikšanās ar Krievijas premjeru Zalcburgā, ka Krievija nav nobriedusi saimnieciskām attiecībām ar Latviju un tās politiskā griba ir ļoti lēni iekrtināma, bet Latvijas valsts un ļaudis ir gatavi šim sarunām.

Analizējot apgāda «Vieda» skandalozo konkursu, kas ievērojami satracinājis cittautiešu sabiedrību, Vaira Viķe-Freiberga izteicās, ka katram Latvijas iedzīvotājam ir jābūt lojālam pret valsti, jāprot sadzīvot ar kaimiņiem, veidojot savu māju kā patīkamu un drošu vietu, nepieķēzot katram savu ligzdu.

Prezidente atzina, ka medicīniskā aprūpe valstī ir nonākusi strupeclā. Tās attīstībai ir atvēlēts pārāk maz līdzekļu un Labklājības ministrijai būtu jāpieverš lielāka vērība ārstu sagatavošanai un medicīniskā personāla algām. Neesen viņa esot saņēmusi sūdzību par to, ka slimnīcā paralizētai sievietei nav padots ūdens, tādēļ, ka par šo pakalpojumu nav samaksāts. Jāatzīst, ka daudzviet Latvijas iedzīvotājiem ir slikts dzīves stils, paradumi, kas kaitē veselībai.

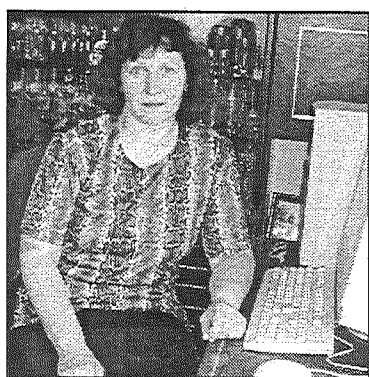
Žurnālisti interesējās, kā Latvijas tēlu ārvalstīs veido Latvijas institūts. Atbilde bija sekojoša: «Ne jau Latvijas institūtam vienam pašam var uzkraut atbildību par Latvijas tēlu. Latvijas tēlu veido visi tās iedzīvotāji ar saviem darbiem, sasniegumiem, grēkiem.»

***

Pēc preses konferences Prezidente savas rezidences dārzā pie jūras cienāja žurnālistus ar kafiju, atbildēja uz personīgi interesējošiem jautājumiem par darbu ikdienu, ārzemju vizītiem, dalīja autogrāfus un fotogrāfijas ar katru no konferences dalībniekiem. Atvadoties Prezidente teica labus vēlījumus visu novadu ļaudīm.

Preses konferencē piedalījās T.Elste

TREŠDIENAS INTERVIJA

Rakstot interviju, domāju, kā lai raksturoju galēnieti ANNU KUPRI. Galēnu folkloras kopas «Vydsmuiža» vadītāja, tautas garamantu kopēja? Ērgelniece baznīcā? Mācību pārzine skolā, pedagoģe? Bezgala enerģiska, ļoti taktiska, gudra un stipra sieviete, taču vienlaikus arī līdzcietīga un iejūtīga, kādu mūsdienu sarežģītā pasaulē nav daudz. Meita saviem vecākiem, sieva savam Jānim, māte savām četrām meitām. Annas laiks ir sadalīts starp darbu, starp dziesmu un starp ģimeni, taču šajā dalījumā nav disharmonijas, jo visas nosauktās lietas veidojušas Annas Kupres likteni.

● Kolēģi un draugi ievērojuši, ka Annas mīlākā krāsa ir pelēkā — lietišķā un atturīgā. Tāda viņa arī ir — taktiska un ļoti smalkjūtīga.

Savu dzīvi neesmu strikti plānojusi

— Kura ir jūsu dzimtā puse?

— Esmu dzimusi Rēzeknes rajona Sakstagala pagastā, tur joprojām dzīvo mani vecāki. Viņi bija pedagogi, mamma — pamatskolas skolotāja, tētis — biologs, abi aizņemti darbā un pienākumos, taču laikam tieši tēva ietekmē arī es vēlāk izvēlējos studēt bioloģiju. Vecākiem bijām trīs meitas, tagad visas trīs esam skolotājas. Man ir jautājuši par bērnības dienu blēņām un nedarbiem, taču, šķiet, ka tādu man nemaz nebija. Varbūt mani atturēja pienākums pret vecākiem, negribēju viņiem darīt pāri. Man ļoti patika dziedāt, bija sapnis mācīties mūzikas skolā, taču sagadījās tā, ka aizbraucu pārāk vēlu — mana gada bērnu vairs neuzņēma. Klavier spēli iemācījos ašmācības ceļā. Arī deja vienmēr bijusi tuva, mazliet nožēloju, ka universitātes laikā neaizgāju dejot uz slaveno «Danci», pietrūka drosmes.

— Vai Galēnos jūtaties kā mājās?

— Ar Galēniem bija tā interesanti. Pēc augstskolas biju praksē Līvānu biokīmiskajā rūpnīcā, uz darbu vajadzēja braukāt. No Sakstagala ar autobusu braucu garām Galēniem un domāju — te dzīvot es negribētu. Tomēr pilsētas dzīvei neesmu radīta, nomāc tā saspīstība, burzma, pilsētas gaiss. Līvānos pēc studijām nodzīvoju pusgadu, bija mums maziņa istabiņa kopmītnē, es strādāju biokīmiskajā rūpnīcā, jo pēc specialitātes esmu mikrobioloģe, taču vīru norīkoja darbā uz toreizējo Gorkija ielā nosaukto kolhozu Galēnos. Tas bija 1979. gads.

— Pirms vairāk kā 20 gadiem darbu rūpnīcā nomainījāt pret darbu skolā. Esat sapratusi, ka tā ir jūsu istā vieta?

— Kad pārcēlamies uz Galēniem, man piedāvāja mācīt ģeogrāfiju. Rūpnīcas darbs ir vienmuļš, jau no rīta zini, ka darīsi to un to. Skolā man patīk, starp bērniem es jutos jauna. Skolotājam pati dzīve liek pilnveidoties, nekad nedrīkstī aprobežoties ar to, ko tu jau zini. Man patīk, ja varu bērniem kaut ko interesantu un jaunu pastāstīt, ko pati esmu uzzinājusi, lasot un mācoties.

— Jums ir liela un stipra ģimene. Četras meitas, vīrs Jānis ir zemnieks, uzņēmējs un pagasta padomes deputāts. Kur satikāties?

— Mēs abi mācījāmies vienā skolā. Bijām pazīstami, bet ne vairāk. Kad mācījās universitātē Rīgā, katru sestdienu braucu uz mājām, dzimtas puses ballītē atkal satikāmies. Te Galēnos uzcēlām savu māju, iekopām saimniecību. Ne brīdī nav tā, ka būtu viegli. Kopā ar iznomāto zemi apsaimniekojam tuvu pie 200 hektāriem. Audzējam graudaugus, vīrs nodarbojas arī ar mežizstrādi, kokmateriālu realizāciju, ir neliels

● Pagalmā krāšņi zied rozes, neskatoties uz ērkšķiem, tās ir Annas Kupres mīlākās. Savukārt dzīves ērkšķi mazāk dur, ja līdzās visi viņas mīļie — meitas Ilze, vidū Iveta, vīrs Jānis, Inese un priekšplānā jaunākā meita Ilona. Foto: M.Rukosujevs

veikaliņš pagasta centrā.

Par ģimeni runājot, neesmu īpaši domājusi — gribētu dēlus vai meitas, galvenais bija, lai bērniņš ir vesels. Visām meitām vārdi sākas ar burtu «I» — Inese, Iveta, Ilze un Ilona. Neesmu ne sarūgtināta, ne apbēdināta, ka man nav dēlu. Meitas mātei ir liels atvieglinājums. Saku savām meitām — galvenais ir prast darīt jebkuru darbu, tad dzīvē nepazudīsiet. Iespējams, ka jums nekad tas nebūs jādara, bet ja būs — pratīsiet.

— Par jūsu meitām esmu dzirdējusi tikai labus vārdus. Varbūt jums ir savi audzināšanas noslēpumi, kā izlolo labus bērnus?

— Savus bērnus daudzreiz esmu mudinājusi — dariet tā, lai ne pašām, ne vecākiem par jums nebūtu jākaunās. Šajos mainīgajos laikos pastāvēt nav viegli, bet ar meitām es lepojos. Man nav pieņemami, ka vecāki bērniem par palīdzēšanu samaksā. Palīdzēt vecākiem taču ir mūsu pienākums, nevar gaidīt samaksu par to. Ieguldām bērnu izglītībā, atbalstām, taču par mājas darbu veikšanu meitām nekad neesmu maksājusi.

— Kopā ar mammu un tēti visu gadu tagad ir tikai pastarīte Ilona, pārējās meitas jau lielas, pamazām aizspurdz no vecāku ligzdas. Ar ko jūsu meitas šobrīd nodarbojas?

— Vecākā, Inese, beidza 3. kursu Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē Humanitārajā fakultātē. Laikam jau iedzimtībai bijusi sava loma, jo visām meitām ir tuva mūzika un deja. Inese dejo universitātes deju kolektīvā «Laima», viņas blakusspecialitāte ir deju pedagogs. Vēl Inese spēlē klavieres, flautu un baznīcā ērģeles.

Es nepiederu pie tiem vecā-

kiem, kas bērniem savu arodu nenovēl. Esmu apmierināta, ka meita izvēlējusies šo ceļu. Ja patīk, kāpēc gan ne? Katrā darbā ir savs grūtums, un katrs darbs ir arī pietiekami labs. Ne visi var būt biznesmeņi, un tas nemaz nav vajadzīgs. Taču to, ka jānācās, vienmēr esmu uzsvērusi, jo izglītība ir vienīgais, ko cilvēkam nevar atņemt.

Iveta šogad beidza Preiļu ģimnāzijas otro humanitāro kursu, mācījusies Viļānu mūzikas skolā, spēlē vijoli un klavieres, arī dejo. Kopā ar jaunāko māsu Preiļu ģimnāzijas deju kolektīvā, ko vada Ilze Broka. Iveta mums ir ar kulināres talantu. Savukārt Ilze beidza pirmo vispārīgo kursu Preiļu Valsts ģimnāzijā, viņa vienīgo nepalaidām mūzikas skolā, tomēr klavieres spēlēt viņa iemācījās pašmācības ceļā. Ilze mums ģimenē ir visdzīvespriecīgākā. Kad meita ierodas mājās, apkārt smieklī vien skan.

Mazā, Ilona, tagad ir galvenā saimniece, tētim lielais palīgs. Brauc abi kopā traktorā — vai sēt, vai plaut, viss viņai interesē. Ilona beidza 2. klasi, ir patstāvīga jau kopš mazotnes. Pagājušo pavasari vajadzēja pieteikties mūzikas skolā, bet aizņemtas dēļ to neizdarījām. Vēlāk meita pati izteica vēlēšanos mācīties, kopā ar draudzeni aizbrauca un iestājās Viļānu mūzikas skolā. Ilonu neesmu skubinājusi, viņa pati ļoti uzcītīgi trenējas un spēlē. Jaunākā meita ir arī laba soļotāja, pirms gada piedalījās Aigara Fadejeva soļošanas sacīkstēs, bija jaunākā savā grupā, taču nostartēja labi. Arī «Lielajā balvā» četros posmos ieguva otro vietu.

— Jau daudzus gadus «Vydsmuiža» ir viena no stabilākā-

jām un aktīvākajām folkloras kopām rajonā. Kā jums izdodas pagūt padarīt skolas darbu, apkopt saimniecību un ar dziesmu saturēt kopā aizņemtās lauku sievas un vīrus?

— Aizņemt vienmēr esmu bijusi, taču, ja jūtu atbalstu no Jāņa un meitām, varu ļoti daudz paveikt. Man netiek strīdi, vienmēr cenšos attiecības nogludināt, lai nebūtu nesaskaņu, nesaticības. Gribu, lai visiem būtu labi, un to arī cenšos panākt, lai gan saprotu, ka būtībā tas ir neiespējami. Dažkārt šādi nodaru pāri pati sev.

Dzīvē vados pēc principa — ja vari vai gribi, tad proti un dari. Nekad nebiju domājusi, ka kādreiz vadīšu folkloras kopu, ka tas man būs pa spēkam, jo speciālas muzikālas izglītības taču man nav. Folkloras kopā es sāku dziedāt, šķiet, 1989. gadā, tad kopa palika bez vadītāja, un šo darbu piedāvāja man. Šaubījos, vai spēšu, taču sievietēm ļoti gribējās dziedāt, un kādam tas bija jādara. Piekritu, un, cik varu, tik arī daru, lai gan ar savu darbu neesmu pilnībā apmierināta, dažkārt man pietrūkst laika.

Man šķiet, ka svarīgākais ir dziedātgrībošs kolektīvs, un Galēnos sievas uz mēģinājumiem brauc ar velosipēdiem pat 7-8 kilometrus, arī tagad — karstā darbā laikā brauc. Kolektīvs nevar tikai mēģināt, ir arī jākoncertē, jāuzstājas. — Kam mēs gatavojamies, — ir normāls jautājums jebkurā kolektīvā. Arī mūsējā tā ir, jo nevar mēģināt mēģināšanas pēc, sava varēšana ir jāparāda. Ir vajadzīgs stimulē.

— Kādu jūs redzat folkloras vietu mūsdienu sabiedrībā, vai jūtat klausītāju atsaucību, sa-
pratni, vai varbūt gluži otrādi

— tās trūkst?

— Pašiem reizēm šķiet, ka esam jau apnikuši galēniešiem, taču, no otras puses, cilvēki labprāt klausās. Varbūt ne jaunie, bet gados vecie ļaudis pat lūdz, lai padziedam. Galēnos vispār kultūras pasākumi ir samērā plaši apmeklēti, taču ir gadījies dziedāt arī dažiem skatītājiem zālē.

Pat folkloras festivālos «Baltica» ir jūtams, ka skatītāju atsaucība kļūst mazāka. Varbūt cilvēkos ir vilšanās sajūta, sadzīves problēmas, nabadzība norobežo cilvēkus, daudzi kļūst noslēgti, igni un skaudīgi. Diemžēl tas redzams gan ikdienā, gan koncertos. Deviņdesmito gadu sākumā dzīvojam salīdzinoši labāk, šobrīd ir problēmas sagādāt transportu, nopirkt ieejas biļeti. Arī folkloras kopas braucieniem nereti sametam no savas kabatas, lai gan mums palīdz arī pagasta padome. Visā valstī, šķiet, kultūra ir palikusi pašu tās kopēju ziņā.

— Savulaik visa ģimene piedalījāties dziedājošu ģimeņu spiešanos, vai kopīgi muzikāli paspīstot sanāk arī tagad?

— Ilona vēl bija maza, kad pirmoreiz kopīgi muzicējām «Spīetā». Dziedājām Preiļos, Daugavpilī, Koknesē, Mākonkalnā, Lielvārdē un citviet. Kāzu muzikantu saietā Rožupē esam spēlējuši. Pēc Jāņa iniciatīvas ir izsludināta pieņemšanās dziedājošu ģimeņu saietam Galēnos, jo sen nekas kopīgs ģimenēm nav bijis. Savulaik «Spīetu» rīkoja Inga Utena, bet pēdējos gados šī jaukā tradīcija ir apstiprusi, nav cilvēka, kas to uzņemtos.

Bez muzicēšanas mūsu dzīvē būtu daudz neinteresantāka. Var, protams, dzīvot tikai strādājot — darbā, mājās, taču gribas arī satikties, pamācīties. Ikdienā sev atliek ļoti maz laika, un šādas muzicēšanas reizes ir prieks. Tagad svētdienās vecākā meita spēlē ērģeles baznīcā, viņai piepalīdzu arī es. Šie pienākumi mūs atrada paši, lai gan sākumā biju pretī — svētdiena ir vienīgā brīvā diena, kad pabūt visiem kopā un apciemot vecākus.

— Kā sadzīvojat ar pienākumiem, vai negribas reizēm būt brīvai no tiem?

— Vakarā, pēc stundām, folkloras kopas un deju kolektīvu mēģinājumiem reizēm man gribas mieru, taču pienākumus atstāt — to nu gan ne. Neko dzīvīgu neesmu īpaši plānojusi, taču tā ir ievērojama, un esmu apmierināta, vienmēr ir bijusi mēģinājumi, pasākumi, rūpes. Tomēr negribētu dzīvot tikai pa māju, esmu sabiedrības cilvēks, man vajag būt cilvēkos. Pazīstu arī grūtus brīžus, kad tevis labi darītais tiek pavērsts pavism citā gaismā, un tad ir smagi, taču ar vīru un bērnu atbalstu tieku tam pāri. Eju un daru.

G.Kraukle

LĪVĀNU NOVADĀ

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

Turpinājums. Sākums 7. jūlija numurā.

Bibliotēkas izmantošanu regulēs noteikumi

Dome apstiprināja Līvānu pilsētas bibliotēkas nolikumu un tās izmantošanas noteikumus. Bibliotēkas lietotājam ir tiesības bez ierobežojuma izmantot bibliotēkas krājumus, informācijas meklējumsistēmas un datu bāzes, saņemt no bibliotēkas iespieddarbus, dokumentus, kā arī pasūtīt tos starp bibliotēku abonementa kārtā. Bez maksas pakalpojumi ir tie, kurus bibliotēka sniedz pašvaldības piešķirto līdzekļu ietvaros (grāmatu, žurnālu, laikrakstu un citu materiālu izsniegšana lasītāvā, abonementā, interneta pieejas punktā, datu bāzu izmantošana, bibliotēkas fondā neesošu iespieddarbu pieprasīšana no citām bibliotēkām u.c.). Lietotāja pienākums ir ievērot bibliotēkas izmantošanas noteikumus, bet nozaudētie vai sabojātie iespieddarbi jāaizvieto ar līdzvērtīgiem izdevumiem vai jāatlīdzina to vērtība divkārtā līdz desmitkārtīgā apmērā, preti saņemot kvīti.

Apstiprina ielu sarakstu

Sakarā ar adrešu reģistra informācijas sistēmas izveidošanu Līvānu novada dome aptiprināja pilsētas ielu sarakstu ar 70 ielām.

Piešķir līdzekļus

60 latu no sociālajai nodrošināšanai paredzētajiem līdzekļiem novirzīti asins donoru ēdināšanas izdevumu segšanai.

Pašvaldība bez maksas piešķirusi autobusu jauniešu līderu braucienam uz nometni Preiļu rajona Baškos, ko organizē Līvānu bērnu un jauniešu konsultatīvais centrs «Paspārne».

Latvijas izlases treniņnodarbību apmeklējumiem, kā arī līdzdalībai Eiropas čempionāta fināl-sacensībās sēdvolejbolā dome piešķir 75 latus Solvitai Ziemelei.

Autoserviss uzstādīs gaismas reklāmu

Dome pilnvarojusi arhitekti Ingu Markuli saskaņot apgaismota reklāmas stenda izvietošanu Līvānos, Stacijas un Fabrikas ielu krustojumā. Vēlmi uzstādīt izgaismotu reklāmu paudis Fabrikas ielas autoservisa īpašnieks K.Rimicāns.

Dzēsa nodokļu parādu

Dome dzēsa bankrotējušās SIA «Pumpurs L» nodokļa parādu Ls 12 284 (tajā skaitā iedzīvotāju ienākuma nodoklis — Ls 1824,60; īpašuma nodoklis — Ls 10 365,76; dabas resursu nodoklis par ieguvu — Ls 93,91). Tāpat tika dzēsts SIA «Līvānu būvmateriāli R» dabas resursu nodokļa parāds Ls 196,09 apmērā un bankrotējušās SIA «Līvānu PMK» iedzīvotāju ienākuma nodokļa parāds Ls 20 548,74 un īpašuma nodokļa parāds Ls 2663,58.

Dod atļauju rekonstrukcijai

Atļauta SIA «Grāmatu tirdzniecība» un IU «Tev» veikalu rekonstrukcijas būvprojekta izstrāde.

Noteiks telpu nomas maksas poliklīnikas ēkā

Dome nodeva poliklīnikas ēku, kas atrodas Līvānos, Rīgas ielā 77, Preiļu rajona pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklīnika» bezatlīdzības lietošanā līdz 2001. gada 31. decembrim, kā arī noslēgs patapinājuma līgumu. Domes finansu komitejai ar lēmumu deleģētas tiesības apstiprināt ēkas brīvo telpu nomas līgumus un noteikt to nomas maksu.

Sagatavoja G.Kraukle

Zemes nodokļa parādnieki maksās vairāk

Pēc Līvānu pilsētas, Turku pagasta un Jersikas pagasta administratīvo robežu grozīšanas 1999. gada nogalē J.Rudzutaka, Siladieviņa un Jāņa iela tika iekļautas pilsētas teritorijā, tādējādi palielinājās arī nekustamā īpašuma nodokļa likme. Daļa iedzīvotāju zemes nodokli samaksāja Turku pagasta komitejai, taču daļa šos maksājumus neveica un palika parādā 2000. gada sākumā izveidotajai Līvānu novada pašvaldībai. J.Rudzutaka, Siladieviņa un Jāņa ielas iedzīvotājiem ir izsūtīts

nodokļa pārrēķins, kur maksājamā summa par nekustamo īpašumu ir 2 — 3 reizes lielāka nekā kādreiz tā bija noteikta lauku teritorijā. Tiesa gan, saskaņā ar domes lēmumu, nekustamā īpašuma nodokļa pārrēķina summas par 2000. gadu būs jāmaksā tikai tām personām, kas maksājumus neveica laikā. Apzinīgie maksātāji, kas nodokli par zemi Turku pagasta komitejai nomaksājuši līdz 2000. gada 31. decembrim, no pārrēķina atbrīvoti.

Plāno likvidēt pilsētas mazdārziņus

Izskatot SIA «Anda Optec» iesniegumu ar lūgumu sakārtot uzņēmumam blakus esošo mazdārziņu teritoriju, Līvānu novada pašvaldība nonāca pie secinājuma, ka nepieciešami stingrāki mazdārziņu apsaimniekošanas noteikumi.

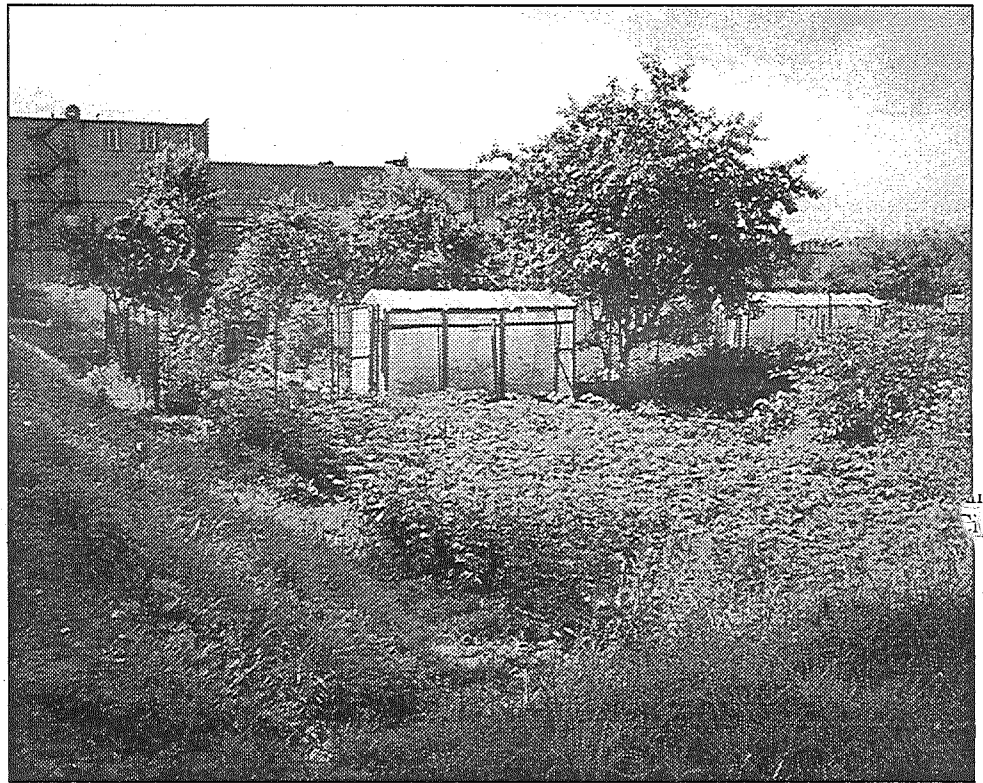
Četrdesmit gadus seni dati par lietotājiem

Sakņu dārzu jeb mazdārziņu apsaimniekošanas noteikumi Līvānos jau ilgstoši ir viens no nesakārtotajiem jautājumiem. Kā «Novadnieks» uzzināja domes finansu nodaļā, pašvaldībā esošā dārzu lietotāju uzskaitē ir saglabājusies vēl no sešdesmitajiem gadiem. Gandrīz četrdesmit gadu laikā lietotāji ir mainījušies, zeme nodota otrajai un trešajai personai, apsaimniekotāji praktiski nav atrodami. Pilsētā ir vairāki mazdārziņu kooperatīvi gan uz pašvaldībai, gan privātpersonām piederošas zemes, taču nav noteikumu, kas regulētu apsaimniekotāju pienākumus un tiesības.

Iekārto pēc saviem ieskatiem un gaumes

Daļa dārziņu kooperatīvu, kā, piemēram, jau minētā mazdārziņu grupa līdzās uzņēmumam «Anda Optec», Domes ielas malā, atrodas publiskās vietās, kur ir aktīva transporta un cilvēku kustība. Mazdārziņu veidošanās pilsētā bijusi haotiska un tie kā sēnes pēc lietus ir saauguši ne tikai oficiāli ierādītajās vietās, bet arī pie pašvaldības mājām, atzīst domes finansiste ekonomiste Līga Ancāne.

Tā kā nav noteikumu, kuros būtu precizēti, kādiem kritērijiem jābilst mazdārziņam, tad tos cilvēki iekārto pēc savas gaumes un saprašanas. Mazdārziņu kooperatīvi ir kā ar šķērēm sagraizīti zemes pleķi, kas katrs apjozts ar atšķirīgu žogu, nereti vispārējai apskatei paveras ar zāli aizauguši zemes gabali, pussagravušas siltumnīcas un polietilēna plēves paliekas, ko žogmalēs plucina vējš, sašķiebusās būdiņas, katra citā krāsā un izskatā. Pret šādu saimniekošanu iebilst arī arhitekte Inga Markule, atzīst-

● SIA «Anda Optec» klienti, ka ierodas no dažādām pasaules valstīm, par Līvāniem var priest arī pēc mazdārziņu «apstādījumiem». Nākotnē šos pilsētas sakņu dārzu plānots likvidēt, piedāvājot iedzīvotājiem nomāt zemi laukos.

Foto: G.Kraukle

tot, ka sakņu dārziem pilsētā nebūtu vietas. Ja kooperatīvus veido, tad dārzu labiekārtošanā jāvadās pēc vienotiem kritērijiem, piemēram, žogam vajadzētu būt vienam kōpīgam, kas atdala kooperatīva teritoriju, nevis ap katru mazdārziņu.

Ar lietotājiem slēgs līgumus

Kā atzīst Līvānu novada domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko, mazdārziņus, protams, nevienam netur vieglas dzīves dēļ, ir jāreķinās, ka cilvēkiem dārzs bieži vien ir arī iztikas avots, trūcīgajos bezdarba apstākļos ģimenes galdā lieti noder vasarā izaudzētie dārzeņi, augļi, ogas. Tomēr nedrīkst ignorēt arī pārējo pilsētas iedzīvotāju un uzņēmēju viedokli, kādu paurā arī SIA «Anda Optec». Šī optiskās šķiedras ražotne strādā pasaules līmenī un tiekas ar pasaules līmeņa klientiem, taču uzņēmuma pievērtē gozējas pilsētnieku raibie mazdārziņi, kurus par estētiskiem grūti nosaukt.

Šādā situācijā dome pieņēmusi lēmumu, izveidot mazdārziņu apsaimniekošanas darba grupu zemes komisijas sastāvā, kura veiktu visu uz pašvaldības vai valsts zemes esošo pilsētas sakņu dārzu apsekošanu, uzmērīšanu un inventarizāciju. Tās gaitā

tiks izveidots dārzu lietotāju saraksts, viņus informēs par apsaimniekošanas noteikumiem, būvju saskaņošanas kārtību un tās neievērošanas sekām. Līdz jūlija beigām novada dome izstrādās nomas līgumus, iepazīstinās ar tiem lietotājus. Ja lietotājs par mazdārziņa nomu nemaksās, pašvaldībai būs tiesības atsavināt lietotājam dārzu un piedāvāt to citiem interesentiem.

Maksā tikai apzinīgākie

Saskaņā ar šī gada sākumā pieņemto domes lēmumu gada maksas par mazdārziņa lietošanu noteikta 45 santīmi par 100 m² zemes, taču L. Ancāne ar nožēlu secināja, ka norēķinās tikai apzinīgākie iedzīvotāji vai arī tie, kuri grib dārzu pārrakstīt kādam citam. Bieži vien cilvēki ignorē arī īpašuma tiesības, negrib maksāt zemes īpašniekam, bet nāk uz domi.

Plānots, ka minētie noteikumi sakārtos dārzu apsaimniekošanas jautājumu Līvānos, jo pilsētas apbūves noteikumos būs arī punkts par mazdārziņu apsaimniekošanu, kas regulēs pieļaujamo zemes gabala platību, visu būvju, tajā skaitā siltumnīcu, ēku un žogu saskaņošanu ar pašvaldību.

Pilsētā sakņu dārzu nebūs

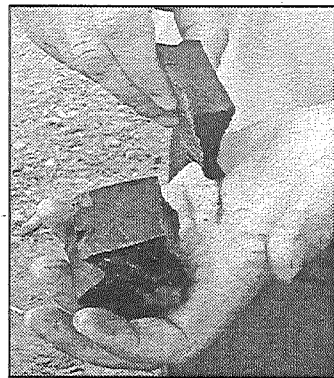
Līvānos par mazdārziņu likteni diskutēts daudz, iedzīvotājus bija satraukusi informācija par iespējamo dārzu likvidāciju. Domes izpilddirektors šādu iespēju neizsēdēda, atzīstot, ka lietotājiem varētu tikt dots pārejas laiks, lai sagatavotos pārmaiņām. Arī arhitekte Inga Markule teica, ka mazdārziņu likvidācija ir tikai laika jautājums, jo tie atrodas uz pašvaldības vai valsts brīvās zemes, kura tiks piedāvāta iedzīvotājiem apbūvei. Mazdārziņi savulaik tika piešķirti īslaicīgai lietošanai, un ilgākai par 10 gadiem. Iedzīvotājiem, kas vēlēšies turēt sakņu dārzu, būs iespēja dibināt kooperatīvu un iekopt savu zemes pleķi ārpus pilsētas robežām — pagastos. Līvānu novada domē jau daļēji ir apzināti cilvēki, kas varētu iznomāt vai pat pārdot zemi cilvēkiem, kas to vēlēšies.

Domājams, ka lēmums par mazdārziņu likvidāciju varētu satraukt daudzus līvāniešus, jo vairums lietotāju ir pensionāri, kam izbraukāt uz piepilsētas pagastiem būs grūti un arī neizdevīgi. Smaigi laiki piemeklēs arī mazdārziņu zagļus, kam iztika vismaz vasaras laikā līdz šim bija nodrošināta.

G.Kraukle

Ar ogļu dedzināšanu un darvas tecināšanu latvieši nodarbojušies kopš seniem laikiem. To apliecina dažos latviešu prozas vecmeistaru darbos pieminētie ogļdeģi, kuri, kā likums, attēloti kā bārdaini, nokvēpuši, dziļos mežos strādājoši vīri. Kur toreiz lietoja ogles? Droši vien muižās un pilis visādām smalkām ierīcēm. Tagad šādas ierīces darbina elektrība vai citi enerģijas avoti, bet pēc kokogļēm pieprasījums ir liels, tām ir noiets pašmāju un ārvalstu tirgos. Mūsu pašu ļaudis ogles izmanto grīliem, ārzemnieki — kaminu kurināšanai, skandināvi — arī apsildīšanai populārājās «Jotul» krāsnīs. Vai produkcija ir dārga? Tie, kas iztērē dažus latus pikniku uzrikošanai ar grīliem trīs četras reizes gadā, teiks, ka nē. Bet regulārai dedzināšanai «Jotul» krāsnīs, — tur nu gan vajadzētu tik naudiņas, cik tās nav. Nu, vismaz latgaliešiem nav.

Attēlā: Laba ogle, ar to pārvelkot pāri delnai, roku nenošmērē, bet uz tās atstāj tikai tievu, melnu švīku.

Zemnieks — kokogļu ražotājs

Kā mūsdienās ogles iegūst, cik darbietilpīga un cik ienesīga ir šī nodarbošanās, atklāj Rušonas pagasta zemnieku saimniecības «Kļavas» īpašnieks Antons Stuburs. Netālu aiz Gailīšu centra bijušā kolhoza kaltē ierīkota viņa kokogļu dedzinātava.

Sākums

— Ilgu laiku strādāju agrofīrmā «Turība». Kad sākās privātās uzņēmējdarbības laiks, arī es apsvēru iespējas, kam pievērsties, — stāsta Antons Stuburs.

— Nospriedu, ka kokapstrādes cehu, tas ir, gateru, jau ir pietiekoši daudz. Biju dzirdējis par kokogļu ražošanu. Pa istam pie šīs lietas ķēros 1997. gadā. Apmeklēju vairākus uzņēmumus, skatījos, pētīju, kā uzsākt ražošanu. Pēc kokogļu ražošanas firmas apskatīšanas Krāslavas rajonā, sadūšojos un nodibināju ražotni. Pirmā kokogļu produkcija tika iegūta gadu vēlāk.

Tomēr uz līdzenas vietas, bez līdzekļiem un bez iemaņām ar labu gribu vien ir par maz. Antons Stuburs stāsta, ka kolhozā strādājis par automehāniķi. Viņa specialitāte bijusi — tehniķis mehāniķis. Līdzekļus tik lielas lietas uzsāšanai ieguvis no mantojumā saņemtā meža, ko izgriezis un kokmateriālus pārdevis. Bez tam vajadzējis sēsties pie fizikas un ķīmijas grāmatām un nopietni pastudēt. Kā jēlkurā citā nozarē, arī kokogļu ražošanas tehnoloģija at-

● Kokogļu ražošanas iekārtu pēc Antona Stubura projekta izgatavoja kāda Preiļu firma. Padomdevēju man nevajadzēja, saka zemnieks. Es vienmēr paļaujos tikai uz saviem spēkiem, un mana cerība esmu es pats, ir Antona Stubura kredo.

tīstās, mainās un jaunumiem jāseko līdzi. Agrāk mēnesī saražoja kādas desmit tonnas ogļu, saka uzņēmējs, bet tagad ar to ir par maz. Ik mēnesi šeit izdedzina vidēji 35 tonnas. Jo vairāk saražosi, jo vairāk nopelnīsi, bet kvalitāte ciest nedrīkst. Tagad tāds laikmets, vajag daudz un ātri, atzīst Antons Stuburs. Tāpēc zināšanas pašmācības ceļā nepārtraukti jāpildina. Jālasa attiecīga literatūra, jākonsultējas ar citiem kokogļu

ražotājiem. Šai nodarbei vairāk pievērsušies Valmieras un Ogres rajonā. Latgalē ogles ražojot Krāslavas un Rēzeknes rajonā, bet varbūt arī vēl kur citur, stāsta Antons Stuburs. Preiļu rajonā otra kokogļu ražotne ir Līvānos.

Rušonas zemnieks konkurentus uzvar ar kvalitāti

Kokogļu, tāpat kā ikvienas citas produkcijas ražotājam, sava niša ir jānosargā ar kvalitāti, uz jautājumu, vai konkurence nav par lielu, atbild Antons Stuburs. Preces kvalitāti vispirms apliecina tas, ka no pircējiem par to nav pretenziju. «Kļavās» saražotās ogles pērk Vācijas un Skandināvijas valstu firmas un tās atzīst par labām.

Nezin gan, vai daudzi lasītāji spētu atbildēt uz jautājumu, ko nozīmē kvalitatīva ogle. Antons Stuburs lielajā gatavās produkcijas noliktavā, kur daļu no telpas aizpilda ar ogļēm piepildīti maisi, bet vēl daļu — nesafasētu ogļu kaudzes, pat nespēj atrast brāķa paraugu, ko nodemonstrēt žurnālistiem. Šeit tā varētu būt smalkne, ļoti sīki ogļu gabaliņi, kas palikuši pāri pēc fasēšanas. Un arī tā būtu nav uzskatāma par sliktu, vienīgi neērta lietošanai. Maisos piepildīti tikai teicama produkcija. Ogļu kvalitātes noteikšanai ir speciāla mērvienība, standarts — *dins*, un ar to noteic ogles svaru, garumu, blīvumu, ķīmisko sastāvu. Antona Stubura ražotās produkcijas paraugi regulāri tiek pārbaudīti Rīgā, Ķīmijas institūta laboratorijās. Šeit ražotās kokogles ir attiecīgi sertificētas.

Ogļu kvalitāte atkarīga arī no tā, vai tā ir ražota telpās, vai zem klajas debess, kā to dara «Kļavu»

saimnieks. Īsti laba ogle ir atgāzēta ogle, un tā nesmaržo. Šajā ogļu dedzinātavā ražotajām ogļēm smaržas nav. Tehnoloģiskais process ir tāds, ka dedzināšanas laikā gāze no ogļēm tiek izvadīta. Kvalitatīvu, labu ogli var aizdedzināt ar papīru, bez īpašā degšķidrums, ko mēdz uzliet ogļēm.

Bet par pašu galveno produkcijas kvalitātes nodrošināšanā Antons Stuburs uzskata kurinātāju darbu. Ja pirmajā mirklī tas nešķiet pārāk nopietns apgalvojums, tad par kurinātāju atbildības un arī fiziskā spēka izšķirošo lomu ogļu dedzināšanas procesā var pārliecināties, izsekojot visu ražošanas gaitu. Ja kurinātāji bieži mainās, tad, kamēr jaunie darbinieki apgūst savus pienākumus, rodas dīkstāve, bet gala rezultātā — īpašniekam tīrie zaudējumi.

Jauda — 54 tonnas mēnesī

Maksimālo daudzumu, kādu mēnesī varētu iegūt, 54 tonnas, neesam «izspieduši», saka Antons Stuburs. Lielākais līdz šim saražotais apjoms vienā mēnesī ir bijušas 48 tonnas. Produkcijas ražošana ir atkarīga no gadalaikiem. Ziemā pieprasījums samazinās, ogles ražo mazākā daudzumā. Šajā periodā tiek veikti remontdarbi.

Ogļu ražošanai nepieciešams lapu koks. Vislabākās ogles sanāk no bērza, baltalkšņa un melnalkšņa. Ar tiem tiek piepildīti lieli metāla cilindri trauki, ko ražotāji sarunvalodā sauc par «glāzēm» un kuru garums ir 2,50 metri. Ar celtna palīdzību tās tiek stateniski iekrautas milzīgā kurinātavā. Kā kompota burkas lielā katlā, kad tās pasterizē. Tikai šim «glā-

zēm» apkārt nav vis ūdens, bet ellīgs karstums — uguns. Optimālais laiks produkcijas tapšanai ir 12 stundas, skaitot no «glāžu» piepildīšanas. To redzot, kļūst skaidrs, cik lielā mērā izdošanās ir atkarīga no kurinātāju darba. Cik veikli viņi piepilda «glāzes», cik uzmanīgi seko uguns degšanai. Šajā darbā lejas sviedri vistiešākajā nozīmē. Ne tikai piemētot malķu kurtuvē, bet arī tad, kad aizvākotās «glāzes» tiek izvilktas un noliktas atdzišanai, apkārt valda svelme. Kad metāla traukam var jau pieskarties ar roku, tos attaisa, un var ieraudzīt jauno ogļu porciju — 70-80 kilogramus ogļu. Milzīgas temperatūras rezultātā pēc gāzes ģeneratora principa koks ir sabrucis un pārtapis ogļēs. Ja kurinātājs slinkos un uzturēs vārgu temperatūru, ogļu porcijas iegūšanai var paiet pat divas diennaktis. Ja viss rit labi, diennaktī izdodas divi ražošanas cikli.

Viens no veidiem, kā atbrīvoties no krūmiem

Vai resursu ogļu ražošanai pietiks ilgam laikam? Antons Stuburs atbild, ka jā. Latvija, un tai skaitā arī Latgale, ar krūmiem aizaug acu priekšā. Ceļmalas, lauki. Spēj tikai pārstrādāt ogļes. Noder arī atgriezumi no gateriem.

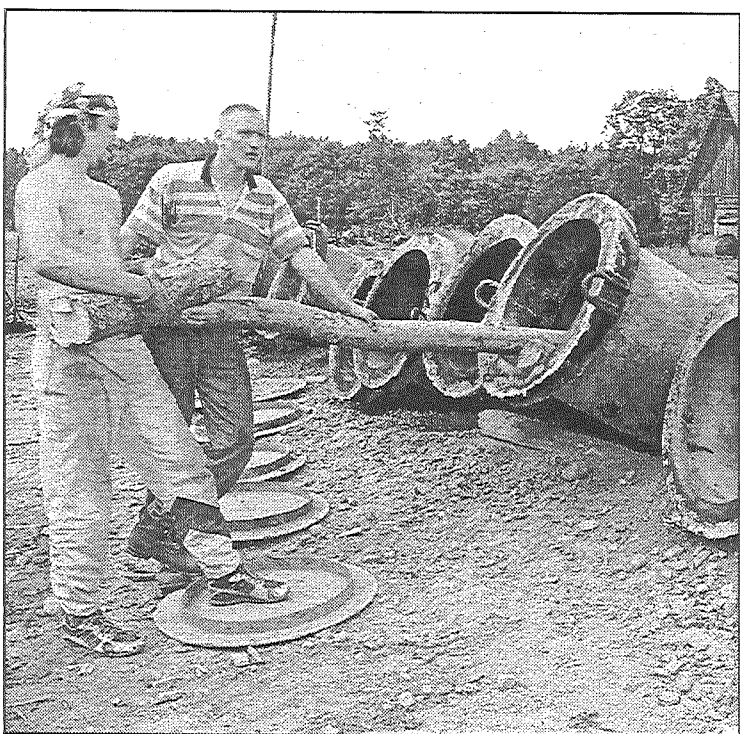
Ogles fasēs paši

Līdz šim «Kļavās» saražotās ogles nogādāja firmām, kas tās safasēja pircēju iecienītā svarā un pārdeva. Antons Stuburs uzskata, ka to var darīt uz vietas, tāpēc uzņēmumā notiek remontdarbi. Tiek sagatavotas telpas, kurās uzstādīs fasēšanas līniju. Tās iekārtas jau nopirktas. Diennaktī papīra maisos varēs iepildīt 800 — 1000 kilogramu ogļu. Līdz ar to samazināsies transporta izdevumi. Bez tam ogles varēs pārdot paši bez starpnieka. Paredzēts ierīkot arī taras līniju. Uzstādīs gateri. Atlikumus, kas paliks pēc taras sagatavošanas, izmantos ogļu iegūšanai, bet no skuju kokiem — kurināšanai. Līdz ar to šeit būs ražošana ar bezatlikuma tehnoloģiju.

Kokogļu ražotnē ir astoņas darba vietas. Īpašnieks nesūrojas nedz par produkcijas noietu, nedz par zemām cenām vai ko citu. Viņš ir izmantojis iespēju ņemt kredītu bankā un pašlaik to atmaksā. Ir sagatavojis projektu par kokogļēm, kas tāpat guvis atbalstu.

Arī «Kļavās» ir aramzeme, mežs, pļavas — 32 hektāru kopplatībā. Tāpat govīs, cūkas, aitas, zirgs. Galvenās lauksaimniecības darbu organizētājas ir Antona māte Albīne Stubure un sieva Silvija. Meita Inga nodibinājusi savu ģimeni un dzīvo atsevišķi, bet dēls Arturs pašlaik strādā un praktizējas pie ārzemju zemniekiem.

L.Rancāne

● Raivis Madelāns (no kreisās) un Kaspars Klauzs ir labi kurinātāji, par pušiem saka kokogļu ražotājs Antons Stuburs. No viņu un pārējo kurinātāju veiklības un atbildības vistiešākajā nozīmē ir atkarīgi kokogļu ražotnes ienākumi. Raivis ir bijušais skaistumkonkursa «Misters», bet dienīškajai maizei ar kādreizējo skatuves slavu gan nepietiek. Attēlā redzams, kā puši piepilda «glāzes», kuras pēc tam ievietos un karsēs aizmugurē esošajā milzīgajā «katlā». Foto: M.Rukosuļevs

VALSTS DARBA INSPEKCIJA INFORMĒ

Kas jāzina, strādājot ar datoru

Pēdējo gadu laikā strauji pieaug datoru lietotāju skaits. Datorus izmanto ne tikai darbā, bet arī brīvajā laikā. Jaunu tehnoloģiju atbilstība un pakalpojumu pieejamība veicina plašāku datorizāciju. Rezultātā cilvēki arvien biežāk saskaras ar veselības traucējumiem, kurus veicina darbs pie datora.

Ar 2001. gada 1. jūniju stājās spēkā MK noteikumi nr. 153 «Darba drošības un veselības aizsardzības noteikumi, strādājot ar displeju un iekārtojot darbstaciju». Par noteikumu prasību ievērošanu ir atbildīgs darba devējs. Zināms darba pārejas periods ir dots tiem darba devējiem, kuru uzņēmumā jau bija izveidotas darba vietas pie datora līdz 2001. gada 1. jūnijam. Šīs darba vietas, atbilstoši noteikumu prasībām, ir jāiekārto līdz 2004. gada 31. decembrim.

Šajos noteikumos noteiktās darba drošības un veselības aizsardzības prasības attiecas uz darbiniekiem, kuri, veicot savus darba pienākumus, katru darba dienu pie displeja strādā vismaz divas stundas.

Saskaņā ar šo noteikumu prasībām, darba devēja pienākumi ir:

- veikt darba vietas pie datora riska faktoru novērtējumu, kā arī veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu vai samazinātu konstatētos riska faktorus;

- informēt darbiniekus par veiktajiem darba drošības un veselības aizsardzības pasākumiem;

- pirms darba uzsākšanas, kā arī

tad, ja būtiski tiek mainīta darba vietas pie datora organizācija, darbiniekus atbilstoši apmācīt, kā samazināt kaitīgo faktoru iedarbību uz veselību;

- dot iespēju darbiniekiem ikdienas darbā izmantot periodiskas atpūtas pauzes vai mainīt darba raksturu;

- iesaistīt darbiniekus visos ar darba aizsardzību saistītajos jautājumos;

- nodrošināt darbiniekiem obligātās veselības pārbaudes normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, t. sk. redzes pārbaudi. Kārtību, kādā veicama obligātās veselības pārbaudes nosaka 04.03.1997. g. MK noteikumi nr. 86 «Noteikumi par obligāto veselības pārbaudi un apmācību pirmās palīdzības sniegšanā» un 12.01.1998. g. LM rīkojums nr. 8 «Par obligāto veselības pārbaudi veikšanas kārtību»;

- ja darbiniekiem veikta obligātā veselības pārbaude un pārbaudes rezultātā ir konstatēts, ka darbā pie datora viņam nepieciešama redzes korekcija, tad darba devējs darbinieku nodrošina ar redzi koriģējošām brillēm;

- nodrošināt darba vietu pie datora ar minimālo darba drošības un veselības aizsardzības prasību ievērošanu.

Šie noteikumi nosaka minimālās prasības, kurām jāatbilst displejam, tastatūrai, darba galdam, darba krēslam, darba telpas iekārtojumam, t. sk. darba videi (apgaisojumam, tiešajiem atspīdumiem un atspulgiem uz displeja, troksnim, mikroklimatam), programmatūrai, pareizai darba organizācijai.

Daudzi darbinieki darba vietās gājuši bojā un ieguvuši traumas

Pēc Valsts darba inspekcijas rīcībā esošās informācijas laikā no š. g. 1. janvāra līdz 18. jūnijam Latvijas Republikā darba vietās 25 darbinieki gāja bojā, 54 darbinieki guvuši smagas un 127 darbinieki vidēji smagas traumas.

Pašlaik Valsts darba inspekcija izmeklē nelaimes gadījumus darbā, kuros ir cietuši darbinieki:

- 14. jūnijā Ludzā, VID Ludzas rajona nodaļas direktors Vjačeslavs L. (48 gadi), ejot no dienesta automašīnas uz darbu, tika nošauts.

- 10. jūnijā Ventspilī, a/s «Ventpils tirdzniecības osta» dokers mehānizators Juris O. (38 gadi), veicot remonta darbus, nokrita no 2,5 m augstuma zemē, kā rezultātā ieguva kājas traumu.

- 8. jūnijā Aizkraukles rajonā, SIA «Pļaviņu dolomīts» autovadītājs Anatolijs K. (44 gadi), veicot izkraušanas darbus no automašīnas KAMAZ, izkrita no kravas kastes un guva vidēji smagu traumu.

- 7. jūnijā Rīgā, SIA «Troja» slīpētāja Zaituna K. (52 gadi), neizslēdzot darbgaldus, veica līmvalču tīrīšanu un smagi traumēja roku.

- 6. jūnijā Saldus rajonā, kooperatīva sabiedrībā «Meldzere» traktorists Anicets J. (40 gadi), neizslēdzot neitrālo pāresumu, iedarbināja traktoru, kā rezultātā pakļuva zem traktora riteniem un guva smagu traumu.

- 5. jūnijā Saldus rajonā, SIA «Ready mix Transports Baltic» autovadītājs Ojārs V. (41 gads), veicot izkraušanas darbus, guva vidēji smagu traumu, kad pašiz-

gājējs «Volvo» apgāzās.

- 1. jūnijā Bauskas rajonā, SIA «Kvēle» elektromontieris Reinārs K. (25 gadi) un palīgstrādnieks (46 gadi) ceļa satiksmes negadījuma rezultātā guvuši vieglas traumas.

- 31. maijā Ventspilī, SIA «Transports» autovadītājs Valentīns A. (43 gadi), skrūvēja skrūvi buldozera ķēdes spriegotāja mehānismā, skrūve spiediena rezultātā ietriecās autovadītāja galvā, un viņš gāja bojā.

- 27. jūnijā Rīgā, SIA «Rīgas gaisma» atslēdznieks Raimonds B. (47 gadi), remontējot iekārtu, guva kājas traumu. (Tā kā darba devējs pārkāpis LR likuma «Par darba aizsardzību» 28. pantu, laikā neziņojot VDI par notikušo nelaimes gadījumu, nelaimes gadījuma speciālā izmeklēšana uzsāka tikai šonedēļ).

Visbiežāk nelaimes gadījumos cietuši kokapstrādē strādājošie

2001. gada jūnijā Valsts darba inspekcijā pabeigta izmeklēšana par 51 Latvijas Republikā darba vietās notikušo nelaimes gadījumu (no tiem 2 grupveida nelaimes gadījumi), kuros 7 darbinieki gājuši bojā, 14 guvuši smagas traumas un 4 tika viegli traumēti.

Visbiežāk darbinieki cietuši:

- strādājot pie kokapstrādes darbgaldiem (27%);

- veicot būvniecības darbus (12%);

- ekspluatējot autotransportu (10%);

- ekspluatējot iekārtas un mehānismus (8%);

- veicot izkraušanas un iekraušanas darbus (8%);

- ekspluatējot elektrolīnijas un veicot elektromontāžas darbus (6%).

Nelaimes gadījumos iegūto traumu visizplatītākie iemesli ir:

- iekārtu iedarbība (29%), kuras rezultātā iegūti pirkstu, roku, kāju ievainojumi, galvas traumas;

- kustībā esošo transporta līdzekļu iedarbība (20%);

- cilvēka kritiens no augstuma (16%);

- cilvēku kritiens pakļūšanas vai paslīdēšanas dēļ (12%);

- priekšmeta uzkrīšana (10%);

- citu personu fiziskā iedarbība (8%);

- elektriskā strāva (4%).

3. Visvairāk nelaimes gadījumu notikuši sekojošās nozarēs:

- apstrādes rūpniecībā (51%)

— kokapstrādē, metālapstrādē,

pārtikas produktu, būvmateriālu un stiklu ražošanā;

- transporta nozarē (dzelzceļa un kravu pārvadājumu) (10%);

- būvniecības nozarē (6%);

- sakarū nozarē (6%).

4. Kā galvenie nelaimes gadījumu cēloņi minami:

- darba drošības instrukciju prasību neievērošana no darbinieku puses, t. i. nepareizu darba paņēmieni izvēle, individuālo aizsardzības līdzekļu nepielietošana, darba izpildes tehnoloģiju neievērošana, kas pārsvarā ir izskaidrojams ar lielu steigu, darba iemaņu un pieredzes trūkumu, ar nekvalitatīvām instrukcijām darba vietās un ar darbinieku vāju profesionālo sagatavotību darbam;

- darbam drošu un veselībai nekaitīgu darba apstākļu nenodrošināšana, neapmierinoša darba organizācija un nepietiekoša kontrole par drošu darba izpildi no darba devēju puses;

- darba drošības jautājumos neapmācītu un neinstruētu darbinieku norīkošana darbu izpildei;

- ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi;

- darbs alkohola reibumā;

- vardarbība darba vietā, citu personu fiziskā iedarbība un uzbrukumi.

Pēc Valsts darba inspekcijas rīcībā esošās informācijas laikā no š. g. 1. janvāra līdz 30. jūnijam pēc nelaimes gadījumu izmeklēšanas Valsts darba inspekcijai sagatavoja 28 atzinumus par nelaimes gadījumiem darbā, no tiem 18 letāli, 6 smagi un 4 vidēji smagi nelaimes gadījumi.

Atzinumu pamats bija LR MK noteikumu nr. 470 «Nelaimes

gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība» panti:

- 18.2. — nāves cēlonis nav saistīts ar nelaimes gadījumu — 10 gadījumos;

- 18.3. — izdarīta pašnāvība — 2 gadījumos;

- 18.5. — NG noticis pirms darba laika vai pēc darba laika, pārtraukumos — 5 gadījumos;

- 18.7. — nav noformēts darba līgums — 7 gadījumos.

2001. gadā Valsts darba inspekcijā jau reģistrēti 12 gadījumi, kad darbinieki mira darba vietā un darba laikā sliktā veselības stāvokļa dēļ (galvenokārt sirds slimību dēļ).

Gandrīz visos gadījumos darbinieki bija smaga fiziska darba veicēji, tāpēc galvenais darba vides riska faktors, kam bija pakļauti šie darbinieki, ir fiziskās pārspīles. Gadījumu kopsakarība atzīmējama tajā, ka gandrīz nevienam darbiniekam nebija veikta obligātā veselības pārbaude atbilstoši LR MK noteikumiem nr. 86, un nav zināms, vai konkrētam darbiniekam bija atļauts strādāt smagu fizisku darbu.

Īpašu VDI uzmanību pievērš fakts, ka va/s «Latvijas dzelzceļš» 2001. gada 1. pusgadā ir reģistrēti 4 gadījumi, kad darbinieki miruši darba laikā.

Nemot vērā šo faktu, Valsts darba inspekcija lūdz darba devējus pievērst uzmanību darbinieku veselības stāvoklim un veselības pārbaudi veikšanai, darbinieku nodrošināšanai ar atpūtas laiku, kas noteikts Latvijas darba likuma kodeksa 5. nodaļā.

Valsts darba inspekcijas direktors J. Bērziņš

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

EURO PART

SIA EUROPART LATINA.

Auto rezerves daļas, autoriepas un piederumi kravas automašīnām, piekabēm, puspiekabēm un autobusiem.

**EUROPART LATINA
TIRDZNICĪBAS
MENEDŽERIS DAUGAVPILĪ**

Stacijas iela 129j, Daugavpils
tāl./fakss: 5407496, 5407497
mob. tālr.: 6549466

SKOLU JAUNIEŠU VASARA

Akcija pret narkotikām

● Akcijas «1500 kilometri pret narkotikām» dalībnieki — jaunieši no Cēsīm, Iecavas, Kandavas un Rīgas Preiļos sarunu par narkotikām vadīja ar topošajiem sociālajiem darbiniekiem, kas šo kvalifikāciju iegūst NVO centra rīkotajosursos. Centrā — Muntis Liepkalns, pēc izcelsmes rēzeknietis, kuram Latgalē dzīvojošo jauniešu tikumi un netikumiņi ir pietiekami labi pazīstami. Foto: M. Rukosjuvs

Piektdien Preiļos rajona bērnu un jauniešu centrā mūspuses jauniešus uz tikšanos gaidīja, bet tā arī nesagaidīja akcijas «1500 kilometri pret narkotikām» dalībnieki. Tomēr ar jauniešu organizētā velobrauciena pārstāvjiem tikās cita auditorija — Preiļu Nevalstisko organizāciju (NVO) centrā rīkoto bezdarbnieku kursu dalībnieki, kas apgūst sociālo aprūpētāju specialitāti. Kā teica rajona bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune, izsūtīti ielūgumi uz 70 adresēm, aicinot pusaudžus un jauniešus ierasties uz tikšanos ar akcijas dalībniekiem. Tomēr preiļieši prioritāti bija devuši vasaras jaukumiem. Muntis Liepkalns, Rīgas Narkomānijas profilakses centra ielu sociālais darbinieks, «Novadniekam» pastāstīja, ka, īstenojot projektu «1500 kilometri pret narkotikām», trīs jauniešu grupas ar velosipēdiem devušās pa Latviju, katra nobraucot 500 kilometrus.

Munta vadītā piecu cilvēku grupa brauca pa Latgales ceļiem — pilsētām un ciematiem. Grupas sastāvēja no studentiem, kas narkomāniju uzskata par aktuālu lietu un vēlas palīdzēt pārējiem jauniešiem pret to cīnīties. Pirms ierašanās Preiļos akcijas dalībnieki bija apmeklējuši Līvānus, Nīcgali un Daugavpili, bet tālākais ceļš veda uz Maltu, Rēzekni un Varakļāniem. Līvānos akcijas dalībniekus uzņēma jauniešu konsultatīvā centra «Paspārme» dalībnieki, bet vispār tikšanās organizē tā iestāde, kas nu kurā pilsētā ir aktīvāka, stāstīja Muntis. Akcijas finansālos izdevumus sedz Valsts Narkoloģijas centrs un Sociālo zinātņu studējošais fonds. Tikšanās uzmanība vairāk pievērsta jauniešiem, kas par narkotikām vēl nav aizdomājušies. Ar viņiem diskutēts par legālajām un nelegālajām apreibināšanās vielām. L.Rancāne

Palielinās pedagogu algas jūlijā un septembrī

No šā gada 1. jūlija līdz 1. septembrim pedagogu darba samaksa par vienu likmi pieaugs vidēji līdz 20 latiem. No 1. jūlija tā pieaugs vidēji par 6 latiem, bet no 1. septembra vēl vidēji par 13 latiem. 1. jūlijā pedagogiem algas tiks palielinātas, pamatojoties uz minimālās darba algas paaugstināšanu valstī par 10 latiem, un tā sasniegs 60 latus mēnesī. Savukārt 1. septembrī pedagogu darba algas pieaugs atbilstoši valdībā akceptētajam Pedagogu darba samaksas paaugstināšanas grafikam. Atgādinām, ka Valdība šā gada 12. jūnijā akceptēja Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavoto Ministru kabineta (MK) noteikumu projektu «Grozījumi MK 2000. gada 15. februāra noteiku-

mos nr. 73 «Pedagogu darba samaksas noteikumi», kas paredz paaugstināt pedagogu algas no 1. jūlija Ls 2-10 un no š. g. 1. septembra par 13 latiem. Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotie grozījumi «Pedagogu darba samaksas noteikumos» paredz, ka no 1. septembra pedagogam ar augstāko izglītību par likmi amatālgā no 97 latiem pieaugs līdz 113 latiem. Pedagoģis ar vidējo vispārējo vai profesionālo vidējo izglītību saņems nevis 52 latus, bet gan 75 latus. Turpretim pedagoģis ar izglītību, kas iegūta pēc vidējās izglītības ne mazāk kā 3 gadus augstskolā līdz 1995. gadam, vai pedagoģis, kurš apgūst pedagoģisko izglītību, līdzšinējo 76 latu vietā saņems 94 latus. Ilze Āķe, IZM preses sekretāre

Nometnē nostiprina skolā iegūtās zināšanas

Lauku skolotāja sarūpē nometni rajona bērniem

Vārkavas vidusskolas bioloģijas skolotāja Helēna Piziča aizvadītajā mācību gadā atrada laiku arī projekta gatavošanai. Viņas darbs «Dabas skola», ko skolotāja iesniedza Vides aizsardzības fondam, guva atbalstu un līdzekļus jauno bioloģu nometnes organizēšanai. Skolotāja prata labvēlīgā gaismā parādīt rajona labāko skolēnu centienus bioloģijas un zooloģijas jomā, un pierādīt nepieciešamību bērnu teorētiskās zināšanas papildināt ar praktiskajām vasaras laikā. Nometne darbojās Rīgā, Saules dārzā.

Nometni atbalstīja rajona pašvaldības un skolas

Ceļa izdevumu apmaksa projektā nebija paredzēta. Helēna Piziča sagatavoja un nosūtīja vēstules vietējām pašvaldībām ar lūgumu apmaksāt čaklāko skolēnu biļetes uz Rīgu un atpakaļ. Lēmumu segt ceļa izdevumus pieņēma Vārkavas, Aizkalnes, Sutru, Rudzātu, Rušonas, Stabulnieku, Saunas, Jersikas, Rožkalnu, Pelēču, Upmalas pagasta, Līvānu novada domes deputāti. Preiļu bērnu brauciena izdevumus apmaksāja skolas — 1. pamatskola un 2. vidusskola.

Iespējas pabūt nometnē nopelnītas čakli mācoties

Uz nometni tika aicināti skolēni, kas konkurā «Pazīsti ārstniecības augus», «Pazīsti savu organismu» rajona un valsts kārtās, kā arī bioloģijas olimpiādēs ieguva godalgotas vietas. Kopā tie bija 44 skolēni no vairākām rajona skolām.

Deģunlācis neapgrīz nagus

Vairāki nometnes dalībnieki pēc atgriešanās savos iespaidos dalījās arī ar «Novadnieku». Līvānu ģimnāzijas audzēkne Anda Kraukle, kas šopavas beidza 11. b klasi, teica, ka šī viņas mūžā esot bijusi interesantākā nometne.

— Mēs visu laiku tikām nodarbināti, — teica Anda. — Mums vienmēr bija, ko darīt un mēs nevienu brīdi negarlaikojāmies. Bet galvenais — uzzinājām ļoti daudz jauna papildus skolā iegūtajām teorētiskajām zināšanām. Man patika nodarbības Zooloģiskajā dārzā, kur ar dzīvnieku turēšanu iepazīnāmies nevis kā ekskursanti, bet no zinātniska viedokļa. Notika nodarbības arī anatomikumā. Ar citām acīm iemācījāmies skatīties uz mežu un pļavu, izejot pastaigā ar Dabas muzeja darbinieci. Interesanti bija darboties Botāniskajā dārzā.

Anda pastāstīja, ka skolotāja Helēna Piziča pratusi ļoti interesanti vadīt ekskursijas, ar visu iepazīstināt, par visu pastāstīt. Vārkavas vidusskolas absolvente Līga Stanķeviča, papildinot teikto, stāstīja, ka skolēni apmeklējuši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, kur iepazīšies ar tās darbu. Zooloģiskajā dārzā skolēni mācīti, kā pētīt dzīvniekus. Piemēram, vienas nodarbības laikā vāja-

● Preiļu rajona skolēni atpūtas brīdī Jūrmalas vides aizsardzības klubā «Undīne». Foto no Helēnas Pizičas personīgā arhīva

dzējis novērot katram savu dzīvnieku veselu stundu.

Pārāk liela interese par personīgo dzīvi dažiem dzīvnieciņiem tomēr nepatikusi. Piemēram, deģunlācim bijuši gari nagai, un viņš saskrāpējis roku vienam no grupas zēniem.

Līga ir viena no centīgākajām bioloģijas skolniecēm, un šī bija jau piektā nometne, kurā meitene piedalījās. Divus gadus nometnes rīkotās Rīgas zooloģiskajā dārzā, vienu reizi — Limbažu rajona Lēdurgā, kur nodarbības notikušas dendroloģiskajā parkā, bet vēl viena vasaras nometne notikusi pašu mājās — Vārkavas vidusskolā. Tās visas organizējusi Helēna Piziča.

Sandra Bartuseviča, kas pavasarī absolvēja Vārkavas vidusskolas 9. klasi, stāstīja, ka nometnes dalībnieki bija sadalīti trijās: 5., 8., 9. un 10. — 12. klašu grupās. Dzīvošana notikusi divās telpās, atsevišķi zēniem un meitenēm. Nezinu, kā zēniem, teica Sandra, bet meitenēm gāja ļoti jautri. Vakaros pēc nodarbībām visi sapulcējušies kopā, spēlējusi dažādas spēles, braukuši ar līdzpaņemto skrituļdēli un skrituļslidām.

Sandrai visvairāk patikusi pie jūras pavadītā diena. Jūrmalas vides aizsardzības kluba «Undīne» dalībnieki parādījuši pasaku mājiņu, stāstījuši par jūru. Klubs atbalsta veselīgu dzīves veidu, bez nikotīna, alkohola un narkotikām.

Vakars aizritējis ūdens atrakciju parkā «Nemo».

Atradinās no čipsiem

Zane Grigale pēc Sutru pamatskolas absolvēšanas jau iestājusies Preiļu Valsts ģimnāzijā un, protams, izvēlējusies dabas kursu.

Zanei atmiņā ilgi palikšot tā kopības sajūta, ko pratusi uzturēt skolotāja Helēna Piziča. Viņa vakaros organizējusi iepazīšanās spēles, un tāpēc neviens nometnes dalībnieks nejuties atstumts. Visiem bijis jautri. Zane piebilda arī to, ka nometnē ļoti labi ēdinājuši.

— Piemēram, es, — teica Zane, — nometnē atradinājos no čipsu ēšanas.

Daļēji tāpēc, ka četras reizes dienā garšīgi un sārtīgi ēdināti, daļēji arī tāpēc, ka ar nerakstītu nometnes likumu čipsu ēšana tika uzskatīta par nevēlamu.

No Preiļu 1. pamatskolas

skolēniem, kas piedalījās šajā nometnē, uz tikšanos «Novadnieka» redakcijā ieradās 9. klases absolvente Dace Čodare. Meitene teica, ka draudzenes par nometni visu jau izstāstījušas, bet viņa pati vienu gan zinot noteikti — tas esot stimuls piedalīties jaunajos konkursos.

Piecos gados piecas nometnes

Helēnas Pizičas sagatavotā projekta ietvaros līdzekļi bija iedalīti nometnes uzturēšanai un grupu vadītāju, audzinātāju un konsultantu darba apmaksai. Piemēram, Rīgas Zooloģiskajā dārzā nodarbības vadīja izglītības un informācijas nodaļas vadītājs Ingmārs Līdaka, Salaspils Botāniskajā dārzā — botānikas speciālisti. Par nometnes dalībniekiem kopā ar Helēnu Piziču rūpējās arī skolotāja Lidija Šatilova no Aglonas vidusskolas.

Visas dienas aizvadītas gludi, bez aizķeršanās, teica Helēna Piziča. Viss bija ļoti organizēts. Nekur neko nav nācies gaidīt, neviena stunda nav pavadīta dikā.

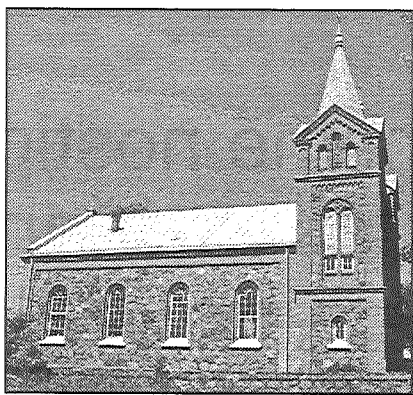
Skolotājai Helēnai Pizičiai ir izdevies piecus gadus pēc kārtas projektu gatavošanas ceļā iegūt līdzekļus nometņu organizēšanai, kuros nodarbojas un atpūšas tie bērni, kurus aizrauj dzīvā daba — flora un fauna. Vai nākamgad viņa atkal izvirzīs šādu mērķi, apliecinot savu darbīgumu, entuziasmu un neatlaidību? Nezinu gan, saka skolotāja, ar katru gadu projektu gatavošanai tiek uzstādītas augstākas prasības un tajos jāiegulda vairāk darba. Pirmajos gados «cauri tikuši» arī vienkāršāki projekti, bet tagad konkurence esot liela un iesniegto darbu skaits — apjomīgs. L.Rancāne

REKLĀMA REKLĀMA

Šiferis
0.99
 par loksni

Katram šī kupona uzrādītājam līdz 2001. gada 1. augustam visos Nelss veikalos tiek garantēta iespēja iegādāties Brocēnu šiferi jebkura daudzumā maksājot tikai Ls 0.99 par loksni

Jēkabpils, Rīgas iela 230, tālr. 52 21357
 Rēzekne, Jupatovkas iela 9, tālr. 46 31387

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā no Pelēču pagasta iekļauti šādi objekti: Juzefinovas muižas apbūve un tās kungu māja, Nidermuižas katoļu baznīca, Gornejiēšu (Gornajašu kapliča), Maskevicišku senkapi, Baraukas pilskalns. Nidermuižas katoļu baznīcas ērģeles, ērģeļu prospekts un altāris atzīti par valsts nozīmes mākslas pieminekļiem. Pagastā ir vairāki vietējās nozīmes aizsargājami objekti: Rošamaņu senkapi (Vaidu kalns), Pelēču — Bramaņu, Livmanu, Gribustānu (Franču kapi) senkapi, Pelēču muiža.

● Nidermuižas katoļu baznīcas torņa augstums ir apmēram 36 metri. Torņos ir trīs zvani, kas gatavoti Liepājas fabrikā 1926. un 1934. gadā.

Uz simtgades sliekšņa

Nidermuižas baznīcai šogad 4. septembrī apritēs 100 gadi. Tā uzbūvēta 1901. gadā. Kopš baznīcas konsekācijas šī gada 28. jūnijā apritēja 70 gadi.

Baznīcas mūsu senči cēla uzkalnos, un kilometriem plašā apkārtnē draudzes locekļi no savām mājām, ikdienas gaitās iedami, varēja pacelt acis pret tālumā saskatāmajiem torņiem un krustiņiem. Tā būtu arī tagad, ja vien lauki neaizaugtu ar krūmiem, caur kuriem dažviet pat kaimiņu jūmti vairs nav ieraugāmi.

Nidermuižas katoļu baznīca savulaik uzbūvēta draudzes nomalē, un to labāk saskatīja no kaimiņu ciemiem. Bet tās draudzes locekļu un sādžu nosaukumi, kas atrodami 200 un vairāk gadu vecās metriku grāmatās, tādi paši saglabājušies arī šodien: Livmaņi, Braņmaņi, Butleri, Kotleri.

Nidermuižas baznīcai garām ved šoseja no Preiļiem uz Višķiem un tālāk uz Daugavpili, un ceļbraucējiem ir iespēja apjūsmot celtnes majestātisko skaistumu. Visiespaidīgāk tā izskatās savas dzimšanas dienas laikā — rudenī, kad augām dienām tā rotājas vienā

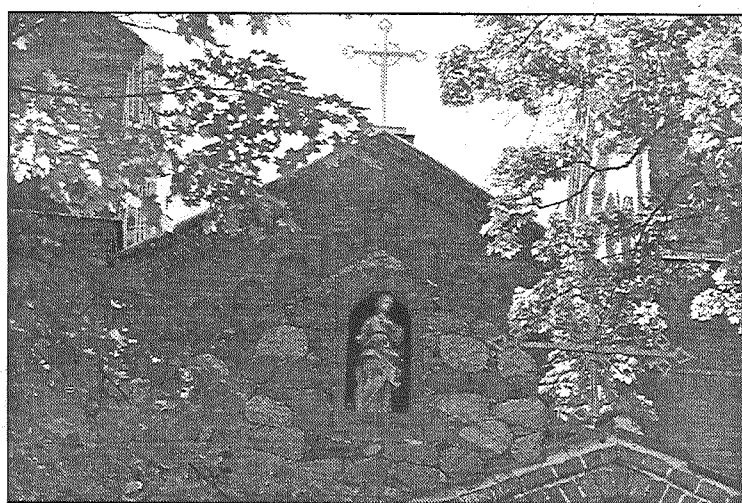
kļavlapu zeltā un purpurā. Baznīcas fasādes celšanai izmantots viens liels saskaldīts akmens, tāpēc tā ir gluda, saskaņota un ieturēta vienos toņos.

Cēli atturīga, vēja nestā balto majrozīšu smaržu mākonī ietinusi, tā sagaida vasaras dienvidus svelmē. Majrozīšu ziedēšanas neprāts — tur, aiz baznīcas žoga, kur kādreiz bijusi vecā baznīca. Tā nodegusi. Bijušās draudzes mājas vietā — kupla lapegle. Tās galotnē kopš nezināmiem laikiem ir stārķa perēklis. Koka stumbrs, uz kura balstās ligzda, ir zemāks par apkārt izaugušajiem lapegles zariem. Izskatās, ka stārķis tup kokā, starp zariem, ko šie putni nemēdz darīt. Tālāk, lejā plūst Jaša.

Vecā Nidermuižas koka baznīca bija celta 1748. gadā un nodega 1898. gadā. Tas noticis rudzu plaušanas laikā. Ugunsgrēks izcēlies no tribuļa. Bijis karsts laiks, baznīcas durvis turētās vaļā, lai telpa izvēdinās. Caurvējš tribuļi iekvēlinājis ogles, un baznīca sākusi degt. Prāvests pēc rīta mises brokastojis. Kad ieraudzījis ugunsgrēku, jau bijis par vēlu kaut ko izglābt. Bojā aizgāja trīs kokgriezuma altāri un citi vērtīgi baznīcas priekšmeti. Vecā koka baznīca bijusi veltīta svētā Pētera un Pāvila godam.

Baznīcas dārzā, modrā stārķa acs pārraudzībā valda klusums. Vienā dārzā stūrī mūžībā aizgājušo priesteru kapi. Vietējie draudzes locekļi vienmēr svaigus ziedus noliek pie kopiņas, uz kuras pieminekļa uzraksts vēstī, ka šeit dus Nidermuižas draudzes ilggadējais prāvests un baznīcas cēlājs priesteris Jezups Andžejevskis (1861. 2.03. — 1944. 13.04.)

Žurnālā «Katoļu dzeive» (1937. gads, 4. numurs) aprakstīts, kā Jezups Andžejevskis svinējis priesterības 50 gadu jubileju. Centīgo un sirmo jubilaru godinājuši vairāk nekā 20 baznīcnieki. Arhibīskaps sūtījis Augstā Ganītāja svētību un viņu iecēlis par Prāvestu Padomnieku. Grūti iedomāties Nidermuižu bez sirmā dvēseļu gana, kas kopā ar draudzi pārdzi-

● Svētais Pēteris sargā baznīcas mieru.

vojis gan baltas, gan nebalts dienas, revolūciju un kara laiku, raksta žurnāls pirms 64 gadiem.

Par jaunās baznīcas uzcelšanu bīskaps E. Rops apbalvoja prāvestu J. Andžejevski ar Nopelnu kustu un tiesībām nēsāt to uz krūmīti. Nidermuižas baznīca konsekrēta Kristus transfigurācijas godam. Prāvests bijis ļoti žēlsirdīgs. Pret cilvēkiem, pret lopīņiem. Pat vārnas un žagatas aukstā ziemas laikā sēdējušas pie viņa loga koka zarus, gaidīdamas, kad prāvests iznesīs barību. Savas žēlsirdības dēļ prāvests arī nomiris. Otrā pasaules kara laikā viņš nesis pārtiku ar tīfu slimīem bēgļiem, kas bija apmetušies plebānijā. Slimība pielīpusi arī prāvestam, un viņš nomiris.

Baznīcas atslēgu glabātāja ir blakus mājā dzīvojošā Anna. Viņa nevēlas, ka par viņu rakstītu avīzē un pat par viņas skaisto, ziedos slīgstošo puķu dārzu — arī nē. Bet laipni piekrit atslēgt durvis un iet līdzī, nesdama neļķu pušķi, ko nopirkusi Dievnama rotāšanai.

Atslēgas nu jau simts gadus ailē virs baznīcas durvīm, bet kopā — divas kristietības tūkstošgades glabā svētais Pēteris. Nidermuižas svētā Pētera statuju iecienījuši baloži, kas iemanījušies to izmantot arī kā ligzdu turētāju. Putnu enerģiskas darbošanās rezultātā atslēgas no svētā Pētera rokām izkritušas.

Baznīcā ir trīs altāri. Par valsts nozīmes aizsargājamu mākslas pieminekli kļuvis kokgriezumiem bagātais lielais altāris. Prāvests J. Andžejevskis savā laikā to nopircis Lietuvā no kādas slēgtas baznīcas. Altāri ir no koka grieztas svēto Pētera un Pāvila figūras. Šāda tipa altāri Latgalē nav plaši pārstāvēti. Tas ir kā paraugs, kas raksturo novada ciešo saikni ar plašāka reģiona sakrālās tēlniecības tradīcijām. Altāra priekšā ir skaista nolaižama Kristus transfigurācijas glezna.

Labajā pusē sānu altāri ir svētā Pētera un Pāvila glezna ar Jēzus Sirds figūru. Kreisajā pusē sānu altāri Jaunavas Marijas glezna. Baznīcā ir liela svētās Terēzijas statuja, Ostrobramas Dievmātes

glezna zeltītā ierāmējumā un vairākas svēto statujas, gleznas, krucifiksi, procesijas karogi, krusta ceļa bildes. Pašlaik šeit darbalauks prāvestam Jānim Smirnovam.

Pavadone Anna klusi lūdzas. Tukšajā baznīcā var no sirds abrinot tās cēlāju darbu. Griesti balstās uz četriem mūra pilāriem, kas telpu sadala trijās daļās. Vairums no iekārtas ir bagātīgi rotāta ar kokgriezumiem, un tajos redzams pirms gadsimta dzīvojušu meistarību talants. Citi priekšmeti, arī ambons ir vienkārši, parastu galdnieku darbs. Sākot ar Pelēču muižas grāfiem, savu darbu un arī naudu baznīcas uzturēšanai ieguldījuši arī nākamo paaudžu pārstāvji.

Klusumā nāk atmiņā vārdi, ko par Nidermuižas katoļu baznīcu izteiksmīgi rakstījis A. Zarāne grāmatā «Aizkurs»:

«Kopā ar virāku un sveču smaržu, ar ko bija piesūkusies visa telpa pusotra gadsimta laikā, baznīca katram sagādāja ar acīm, ausīm un nāsīm — ar visām maņām baudāmu skaistumu. ... no kanceles baznīcnieks, vienalga — polis vai lietuvietis, uzrunāja viņa tēvu valodā, dziesmas Dieva godam skanēja viņa valodā. Liturģiskais dievkalpojums — tas gan skanēja tikai latīņu valodā, taču tas nebija nemaz tik grūti — zināt, saprast un atsaukties tādā skaistā, skaidrā, sen mirušā valodā: *Dominus vobiscum — Et cum spiritu tuo... Deo gratias... Benedictus, benedictus es, Domine...»* (Kungs lai ir ar jums, un ar tavu garu. Pateicība Dievam. Esi slavēts, esi kungs.)

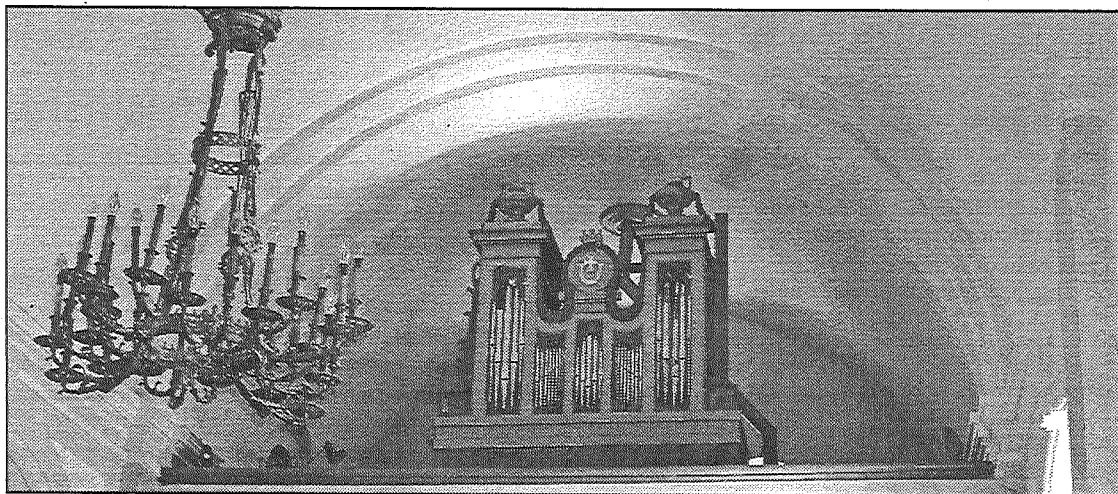
No Nidermuižas draudzes cēlušies vairāki prāvesti. Vietējo iedzīvotāju atmiņās kā leģenda glabājas stāstījums par paralizētu priesteri Aleksandu Gedroicu, kas ap 1925. gadu dzīvojis Pelēču dzimnāvās. Viņš turpat turējis svēto Misi, uz kuru nākuši arī kaimiņi.

Baznīcas aprūpētāja Anna paliek turpat, mēs ejam prom. Kārtējo reizi ar apziņu, ka skaistāks par baznīcām, par tajā uzkrāto fizisko un garīgo vērtību apkopojumu, nekas nemēdz būt.

L.Rancāne

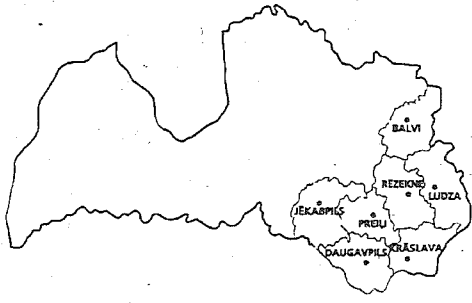
● Valsts aizsargājamo mākslas pieminekļu sarakstā iekļauts Nidermuižas katoļu baznīcas galvenais altāris.

● Arī ērģeles ņemtas valsts aizsardzībā. Tās savulaik atvestas no Lietuvas. Baznīcā ir daudz greznu priekšmetu, un viens no tādiem — lustra virs centrālās ejas. Foto: M. Rukosujevs

KAIMINU RAJONOS

● BALVU RAJONĀ

Tilžā plauj dziesmas pavadījumā

Tilžas pagastā Pēterdienā notika Balvu rajona čempionāts plaušanā ar rokas izkapti, kurā dalību pieteica septiņas kungu, četras dāmu komandas, kā arī individuālie dalībnieki — 13 sievietes un 14 vīrieši.

Skaisto notikumu netālu no ceļa pie Indriķu mājām ar koncertu plaušanas sacensību dalībniekiem, līdzjutējiem un folkloras ansambļiem atklāja tautas pūtēju orķestris «Balvi». Sacensības notika privātā plāvā, bet visus sagatavošanas darbus bija veicis Tilžas pagasts.

Pašvaldības vadītājs Pēteris Ozoliņš pats sacensībās nepiedalījās, jo gribēja redzēt, kā viss izstās no malas.

«Kad pagājušajā gadā braucām no Litenes plāvēju sacensībām, domāju, — kāpēc mēs Tilžā ne-

varam tādās uzriktot,» teica Pēteris Ozoliņš. «Lai būtu pirms republikas sacensībām, izvēlējos 29. jūniju, jo sākumā bija domāts, ka Litenē notiks 7. jūlijā, tad šo datumu pārcēla uz 14. jūliju. Prieks, ka atradās sponsori, ka ir daudz dalībnieku, un, pateicoties pūtēju orķestrim un etnogrāfisko ansambļu dziedājumam, plāvās valda ne tikai sportisks azarts, bet arī svētku noskaņojums.»

Pēc sacensībām plāvēji devās ekskursijās pie liliju audzētāja — kolekcionāra Ērika Kaša un go da amatnieka Jāņa Studenta, bet vakarā kultūras namā noskatījās folkloras ansambļu koncertu. Noslēgumā tika sveikti visi uzvarētāji, visi Pēteri, balvu dabūja arī jaunākais plāvējs.

Un kaut arī vienai Tilžas komandai lika pārplaut otrreiz, jo uz lauka bija jāpaliek četriem vāliem (nevis trīs), kopējai noskaņai skādi tas nedarīja.

Slēdz Vecumu vilcienu

Svētdienas rītā, svecītēm apgaismots, Žiguros piestāja pēdējais pasažieru vilciens «Rīga — Vecumi». Pēdējā braucienā līdz Vecumiem un atpakaļ devās krietns pulks ar puķēm bruņojušos žiguriešus. «Sveču gaisma būs ceļvedis vilcienam atgriezties,» cerīgi teica Žiguru pagasta padomes priekšsēdētāja Jevģēnija Cvetkova. Puķes tika dāvinātas konduktorēm un vilciena mašīnistiem.

Sākotnēji žigurieši plānoja vilcienu sagaidīt ar zārku, kuru nosūtītu Latvijas dzelzceļa (LDz) vadītājam Andrim Zorgevicam. Tomēr ētisku apsvērumu dēļ šī ideja tika noraidīta.

Dzelzceļa slēgšanu LDz pamato ar sliktu sliežu stāvokli, kas apdraud pasažieru drošību. Tiek lēsts, ka no 1600 sliežu gulšņiem aptuveni tūkstotis ir sapuvis. Paši

dzelzceļnieki gan uzskata, ka dzelzceļa slēgšanas process sāks sen un tiek īstenots ļoti pārdomāti. Desmit gadu laikā Zorgevics nevienu gulšni nav nomainījis. Savulaik uz Vecumiem tika atvesta vesela gulšņu krava. Pa nakti tā nozuda. Kur? To neviens nezina, stāsta Žiguru stacijas dežurante.

Arī kokmateriālu pārvadāšanas liktenis ir neskaidrs, jo LDz vadība atklāti atzīst, ka preču pārvadāšanu no Žiguriem plāno pārtraukt.

Šo vilcienu likvidēšana mūsu ciemata attīstībai pārvilks svītru. Pirmkārt, darbu zaudēs dzelzceļa darbinieces. Otrkārt, SIA «Žiguru MRS» būs jāmeklē transports, kādā veidā kokmateriālus transportēt. Tas nozīmē, ka darba process sadārdzināsies, un rezultātā cietēji būs nu jau visa ciemata iedzīvotāji, saka pagasta priekšsēdētāja.

Nākošgad Balvu rajons varētu atzīmēt simts gadu jubileju, kopš

rajonā pastāv dzelzceļš. Žiguru pamatskolas skolotāja Maruta Brokāne atceras, ka 1902. gadā tika uzbūvēts sliežu atzars no Abrenes uz Situ. Pirmā pasaules kara laikā dzelzceļš tika uzbūvēts līdz Gulbenei. Tikai pateicoties mežam un dzelzceļam, radās un attīstījās Žiguru ciemats. Un, tikai pateicoties dzelzceļam, tas var iznīkt. Ko nespēja iznīcināt hitlerieši kara laikā, to spējam izdarīt mēs paši, tik bargiem vārdiem situāciju vērtē pagasta saimniece.

Ar 1. jūliju vilcienu aizvieto maršruta autobusi. Autobuss «Rīga — Viļaka» kursē līdz Žiguriem. Jauns reiss ir posmā «Viļaka — Borisova — Vecumi — Viļaka». Lai arī žiguriešiem tagad ir iespēja bez pārsēšanās aizbraukt uz Rīgu ar maršruta autobusiem, rūgtums neizzūd. Un ne jau visus reisos var aizstāt.

«Vaduguns»

● JĒKABPILS RAJONĀ

Zēns savaino sevi ar šauteni

Jēkabpils 3. vidusskolā, kur notika nometne 18. Jūrmalas zemesardzes bataljona jaunsargiem, 1986. gadā dzimušais Mārtiņš ar gaisa šauteni iešāva sev labās kājas pirkstā. Kā pastāstīja jaunsargu vadītājs Gundars Feizaks, negadījums notika mācību laikā, zēnam neievērojot drošības tehnikas noteikumus.

— Pēc komandas «Partraukt šaušanu!» šautene jāpaceļ gaisā un jāvērs pret zemi. Zēns tā arī izdarīja, tikai atbalstīja šaujamo pret kāju, ko, protams, nedrīkstēja darīt, un vēl nospieda gaiļi. Bērni jau mēdz sastrādāt visādas blēņas, bet šādu muļķību gan nebiju gaidījis, īpaši tādēļ, ka pirms šaušanas tiku veicis instruktažu un zēns jaunsargos ir jau gadu, — savu nožēlu par notikušo pauda G. Feizaks un piebilda, ka šāviens atskanējis pēc viņa aizrādījuma par zēna aplamo rīcību. Tā kā vienlaicīgi šauj tikai divi jaunsargi, tad viņu darbības ir pārredzamas, taču izrādās, ka arī tad var pamanīties nodarīt sev pāri. Zēnam skarti tikai mikstie audi, tomēr ārstēšana vēl kādu laiku būs jāturpina.

Jēkabpils agrobiznesa koledžā būs LLU filiāle

Doma par šādas filiāles izveidi radās reizē ar vēlmi iet līdzīkam un piedāvāt augstāka līmeņa izglītību. Pagaidām filiāle izveidota, pateicoties koledžas un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) rīcībā esošajiem resursiem. Nākotnē to plānots finansēt no LLU studiju maksas.

— Līdz šim valstiski nebija noteikts koledžas statuss. Sākot ar jūniju, noteikts, ka koledža ir augstākās izglītības pirmā līmeņa mā-

cību iestāde un tajā jārealizē vismaz 50% attiecīgās mācību programmas. Lai sagatavotos šai pārejai un tuvākajā nākotnē varētu sākt realizēt koledžas programmas ekonomikas un tieslietu specialitātēs, mums ir nepieciešama sadarbība ar atbilstošajām augstskolām, pieredze, — saka koledžas direktors Roberts Glaudiņš.

Studenti mācīsies pēc LLU mācību plāna un iegūs LLU diplomu, turklāt, ja vēlēties, varēs pāriet mācīties uz Jelgavu, lai iegūtu augstāko akadēmisko izglītību — bakalaura grādu. Pilsētai un reģionam šāda filiāle būs intelektuāls un morāls ieguvums.

— Iestājpārbaudījumi ir tādi paši kā LLU, tas ir, dokumentu konkurss. Plānojam uzņemt 50 studentus, kuriem piedāvāsim izglīties šādās programmās — ekonomika, grāmatvedība un finanses. Pirmo divu gadu mācību plāns sakrīt gan grāmatvedības, gan uzņēmējdarbības un vadības specialitātēm, tāpēc studentiem var tikt dota iespēja noteikt kopējo specializāciju pēc pirmo divu gadu mācībām, sacīja R. Glaudiņš.

Atklāj nelegālu cukura ražotni

Pagājušajā nedēļā Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Jēkabpils rajona nodaļas dežurants piezvanīja kāds nenoskaidrots vīrietis un paziņoja, ka uz salas pēc trim stundām būs sprādziens. Zvanītājs nekonkrētizēja, uz kuras salas, tikai piebilda, ka tā ir vieta, kur taisa kļieģelus. Informācija tika nodota policijas pārvaldei un sākās spridzēja meklēšana.

Policija vispirms pārmeklēja Krustpils salniņu, jo tā ir visvairāk apmeklēta. Tā kā tur nekas netika atrasts, darbi sākti uz Sakas salas, kur agrāk atradusies putnu ferma

● Cukurs no maisiem, ko rotā uzraksts «Exported from EU», tika fasēts antisanitāros apstākļos — grīdas vietā ūdeni samests kartons, neiedomājama netīrība un smirdoņa.

«Kaļķi» un kur pašlaik patiešām ir kļieģeļu ražotne. Šīs fermas telpās policisti atraduši nevis spridzekli, bet gan ražotni, kurā antisanitāros apstākļos fasē cukuru ar Jelgavas cukurfabrikas marķējumu, kā arī 8 tonnas cukura. Jāpiebilst, ka sprādziens pēc noteiktajam trim stundām nenotika, bet policijai, visticamāk, būs iemesls divu kriminālietu ierosināšanai — gan par huligānismu, gan nelegālu uzņēmējdarbību.

Zvanišana uz radio — hobijs

Aizraušanās var būt tikpat dažādas, cik dažādi ir paši cilvēki. Izrādās, ka radio noder ne tikai, lai varētu klausīties mūziku, bet arī, lai nodotos īstām vakara izpriecām. LU Ekonomikas fakultātes studenti brāļi Ilmārs un Dainis Zaltani ir atraduši sev neparastu hobijs — zvanišanu uz radio, pie-

dališanos visās ētera aktivitātēs (konkursos) un vienlaikus sava tēla veidošanā un reputācijas spirdināšanā. Parasti Ilmārs un Dainis slēpjas zem pseidonīma *Brasas eži*. Arī šim skatuves vārdam ir sava vēsture un izcelšanās, bet ne par to ir stāsts...

Brasas ežu vārds ir sadzirdams daudzās radio stacijās, bet visvairāk tiek zvanīts uz Latvijas radio un SWH. Kas īsti šajā nodarbē tā aizrauj? Izrādās, ka katrs vakars, kad notiek, kā puiši saka, «radio bombardēšana», ir īpašs. Ar asu prātu un atjautību tiek panāktas uzvaras dažādos konkursos un konkursiņos. Piemēram, SWH vakara raidījumā «Vakara viesības» *Brasas eži* ir ieguvuši 8 balvas, kas ir apliecinājums, ka šajos vakaros viņi ar savu humoru bijuši labākie radioklausītāju vidū.

Brasas eži ar savu aizraušanos ir atklājuši, ka radio darbinieki tā

īsti nespēlē pēc godīgiem noteikumiem, piešķirot konkursu dalībniekiem balvas. Sak' — cik tad ilgi var apbalvot vienus un tos pašus. Taču triks ir gaužām vienkāršs — *Brasas eži* ņem un nomaina savu «skatuves vārdu» un atkal viss iet kā smērēts.

— Tā jau ir maza šizofrēnija, — uzskata Ilmārs un pastāsta, ka bija uzradušies arī viltus *Brasas eži*, kuri gribējuši iedzīvoties uz Ilmāra un Daini reputācijas un labās slavas radio sfērā. Puiši neuzskata, ka ir fanātiķi, kaut arī daudziem tā droši vien šķiet.

Bez visai nopietnās aizraušanās brāļiem Zaltaniem ir arī pavisam nopietni nākotnes plāni. Viņi ir iecerējuši uzņemties dziedātājas Lindas Leen fanu kluba organizēšanas pienākumus, viņiem ir arī sava mājas lapa internetā.

«Brīvā Daugava»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Labākie policisti apmeklē Somiju

Latvijā atgriezušies akcijas «Rajona labākais policists» uzvarētāji, kuri tika apbalvoti ar ārzemju braucieniem uz Somiju. Šo akciju, kas notika no 2000. gada 20. novembra līdz decembrim, rīkoja Iekšlietu ministrija, lai tuvinātu saikni starp policiju un sabiedrību.

Uz Somiju devās 21 policijas darbinieks, viņu vidū arī Jānis Broks no Preiļu rajona.

Brauciena laikā akcijas uzvarētāji apmeklēja vairākas Somijas pilsētas: Helsinkus, Espoo, Lahti, Turku, Riihimaki, Nuutajarvi un Tamperi. 3. un 4. jūlijā Somijas pilsētās Espoo un Lahti policijas nodaļās notika semināri, kuros Somijas policisti iepazīstināja ar savas policijas struktūru, darba organizāciju, mērķiem un uzdevumiem, lai nodrošinātu drošību sava iecirkņa iedzīvotājiem.

Latvijas policijas pārstāvjiem bija iespēja iepazīties ar policijas tehnisko nodrošinājumu un poli-

cijas personāla apmācību. Latvijas policisti aktīvi piedalījās diskusijās un dalījās savā darba pieredzē.

Akcijas uzvarētāji apmeklēja vairākas Somijas vēsturiskās vietas, Helsinku Automobiļu muzeju, Riihimaki Medicīnas muzeju, Nuutajarvi stikla muzeju, Sankaniemi un Serēnas atrakciju parku. Arī 2001. gada decembrī Latvijā notiks akcija «Rajona labākais policists», kurā iedzīvotāji varēs balsot par sava rajona policistu.

L.Rancāne

CSDD INFORMĀCIJA

Pirms dodaties uz ārvalstīm

Informācija «Novadniekā» par iecelšanu Lietuvas Republikā (28. februāri), par iecelšanu Igaunijas Republikā, Polijā, Itālijā (7. martā), Vācijā (14. martā), Luksemburgā (4. aprīlī), Austrijas Republikā (11. aprīlī), Zviedrijā (25. aprīlī), Dānijas Karalistē (9. maijā), Lielbritānijā (16. maijā), Grieķijā (30. maijā) Beļģijā (6. jūnijā), Francijā (4. jūlijā).

NĪDERLANDE

Ieceļot Nīderlandē, autotransportam jābūt uzlīmei ar valsts pieņemtajiem apzīmējumiem (LV) un tehniskās apskates uzlīmei. Autotransporta tehniskais stāvoklis

var tikt kontrolēts arī uz ceļa, transportlīdzekli var apturēt un pārbaudīt bremžu, riepu un gaismu tehnisko stāvokli. Tomēr tas vairāk attiecas uz tūristu autobusiem.

Vadot transportlīdzekli, pieļaujamais alkohola līmenis asinīs ir 0,5 promiles.

Ziemā Nīderlandē ir aizliegts izmantot riepas ar radzēm un nav obligātas prasības ziemas laikā lietot ziemas riepas.

Ja jūsu transportlīdzeklī ir tonēti stikli, tad tiem jāatbilst autoražotāju noteiktajiem ierobežojumiem un standarta tonējumiem. Aizliegts lietot necaurspīdīgas uzlīmes un uzklājumus.

Nīderlandes likumdošana pagaidām neparedz mobilo tālrunu lietošanas ierobežojumus, vadot automobili bez *hand free* sistēmas.

Par transportlīdzekļa riteņu bloķēšanu vai evakuēšanu ir noteikta soda nauda (attiecīgi 100 NLG par bloķētāju un 300 NLG par evakuēšanu), un tās ir atšķirīgas katrā pilsētā. Ar municipalitātes lēmumu, piemēram, saņemot soda talonu, ir noteikts laika periods, līdz kuram šī summa ir jāsamaksā. Ja sods nav samaksāts laikā, automātiski tiek pieskaitīti papildus administratīvie izdevumi un soda nauda palielinās.

Latgales apgabaltiesas darbs 2001. gada pirmajā pusgadā

Šajā pusgadā tika izdarītas izmaiņas likumdošanā, samazinot to krimināllietu skaitu, kuras agrāk izskatīja uzreiz apgabaltiesā. Tas radīja būtisku saņemto lietu skaita samazināšanos, un pēdējos trīs mēnešos saņemām tik lietu, cik agrāk vienā mēnesī. Tas ļāva par vienu trešdaļu samazināt neizskatīto lietu skaitu apgabaltiesā. Uz pusgada beigām bija neizskatītas 30 krimināllietas. Līdz ar to mums nav tādu situāciju, ka lietas nozīmīgām gadiem ilgi uz priekšu.

Pirmajos trijos mēnešos tiek izskatīti ap 85 procentiem saņemto lietu. To atlikšana saistās ar tiesājamo, cietušo vai liecinieku neierašanos tiesā. Tā rezultātā policijai nākas piespiedu kārtā atvest viņus uz tiesas sēdi, tērējot laiku un benzīnu. Pagaidām likumdošanā nav paredzēta šo zaudējumu segšana, piedzenot to no vainīgajām personām.

Apelācijas instancē uz pusgadu bija neizskatītas 25 sūdzības, kas ir darba apjoms pusotram mēnesim.

Rūpes izraisa Daugavpils pastāvīgās sesijas darbs, jo divu krimināllietu izskatīšana mēnesī liecina par vāju darba organizāciju. Mums būs nopietni jāanalizē, vai nav jāpārtrauc krimināllietu izskatīšana Daugavpilī, jo tie tiesne-

ši, kuri skata lietas Rēzeknē, veic vismaz divkārtu darba apjomu.

Civillietu sadalē nekādas izmaiņas nav notikušas, tādēļ, salīdzinot ar 2000. gadu, ievērojami izmaiņu nav. Visvairāk saņemam pieteikumus par maksātnespēju — 57 lietas. Tāpat saņemtas 27 prasības par tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu. Atlikumi ir nelieli, pāris mēnešu slodzes apjomā.

Jāatzīmē ļoti labā spriedumu stabilitāte civillietās. Augstākās Tiesas Senātā no pašreiz zināmajām 23 pārsūdzētajām lietām tikai vienā lietā izdarīti grozījumi, samazinot piedzīto summu. Augstākās Tiesas Civillietu tiesu palātā no visiem pārsūdzētajiem spriedumiem tikai viens izlemts pilnīgi citādi un viens daļēji citādi.

Diemžēl tā nav krimināllietu izskatīšanā, jo Augstākās Tiesas Krimināllietu tiesu palātā gandrīz katram otrajam sūdzības iesniedzējam pilnīgi vai daļēji to apmierināja.

Bieži ir raksti, ka tiesas nomainot, pie tam bez iemesla, apcietinājumu. Te uzreiz norādišu, ka šogad 49 reizes tika iesniegtas sūdzības par apcietinājuma piemērošanu. Pēc sūdzību saņemšanas policijā un prokuratūrā paši atcēla apcietinājumu desmit personām, bet tiesa tikai astoņām. Tas notiek tādēļ, ka

pirmās instances tiesu tiesneši nepamato savus lēmumus vai neņem vērā kādus būtiskus iemeslus.

Nav patīkami, ka nācās atcelt divas trešdaļas no tiesnešu lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās.

Vēlreiz gribu atgādināt, ka apgabaltiesa nekontrolē un nepārbaida policijas un prokuratūras darbu, neveic pirmās instances tiesu organizatorisko vadību, tādēļ lūdzu nesūdzēties mums par šiem jautājumiem. Policija ir pakļauta Iekšlietu ministrijai, prokuratūras — Latvijas Republikas prokuratūrai, bet tiesu organizatorisko vadību veic Tieslietu ministrija. Apgabaltiesā pārsūdz un noprotē pirmās instances tiesu nolēmumus, ja vien likums tieši nav noteicis, ka tie nav pārsūdzami.

Cietumu darbiniekiem, policistiem, prokuroriem un tiesnešiem jānācās valsts valoda, lai nebūtu tādu izteikumu kā «lietišķie pierādījumi», «atgriezta lieta», «izejotais raksts». Jāzina, ko nozīmē punkta lietošana pēc skaitļa, citādi tiek norādīts, ka apelācijas sūdzību var iesniegt nevis 10 dienu laikā, bet vienīgi 10. dienā.

K.Valdemiers,
Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājs

POLICIJAS ZIŅAS

Rīko skandālus un huligāniski uzvedas

27. jūnijā prelietis Leonīds S. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

27. jūnijā Aizkalnē Antons V. mājās pagalmā veica huligāniskas darbības pret mājās saimnieci Gaļinu L. Vainīgajam izteikts oficiāls brīdinājums.

29. jūnijā Vārkavas pagasta Ančkinos Genādijs S. sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

1. jūlijā Jeļena P. un viņas civilvīrs Sergejs J. Riebiņos alkohola reibumā sarīkoja skandālu. Abiem izteikts oficiāls brīdinājums.

2. jūlijā Preiļos, Rēzeknes ielā Pjotrs G. veica huligāniskas darbības pret sievu. Sastādīts administratīvais protokols.

3. jūlijā ģimenes skandālu Preiļos sarīkoja Ivans S., kurš bija alkohola reibumā. Sastādīts administratīvais protokols.

4. jūlijā Aglonas pagasta Račekos Juris Z. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

Sieviete piekauj sievieti

2. jūlijā Stabulnieku pagasta Vilcānos Baiba S. piekāva sievieti. Vainīgajai izteikts oficiāls brīdinājums.

Trīs vīri pret vienu

28. jūnijā Aglonas pagasta Mazo Bernānu iedzīvotāju A.B.

piekāva trīs vīrieši. Sastādīts administratīvais protokols.

Nepareizi sastādīti dokumenti

29. jūnijā uz ceļa Preiļi — Līvāni Anatolijs K. pārvadāja sešus kubikmetrus zāģbaļķu ar nepareizi noformētiem dokumentiem. Sastādīts administratīvais protokols.

Ceļu satiksmes negadījumi

30. jūnijā ceļa Krāslava — Preiļi — Madona 42. kilometrā atrasta no ceļa nobraukusi un uz sāniem apgāzusies automašīna Volkswagen. Sastādīts administratīvais protokols.

30. jūnijā ceļa Līvāni — Mežancāni Rožupes pagasta Lāčkājās notika sadursme starp traktoru LTZ 52L, kuru vadīja Alberts L. ar automašīnu ZAZ Taurija, kuru vadīja Visvaldis S. Bojātais traktors un automašīna, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

1. jūlijā ceļa Krāslava — Madona 34. kilometrā autobusam LAZ plīsa kreisā riepa, sabojājot autobusa kreiso spāru un garām braucošo automašīnu Volvo. Cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

1. jūlijā Preiļos Aglonas un N. Rancāna ielas krustojumā Valērijs M., veicot apdzīšanas manevru, izraisīja sadursmi ar citu automašīnu. Bojātais automašīnas, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Strīdējās, kamēr nogalināja

26. jūnijā Preiļu rajona tiesā izskatīta 1956. gadā dzimušās, nekukur nestrādājošās, agrāk jau četras reizes sodītās Irēnas Ciršas krimināllietā.

Naktī uz 2000. gada 16. decembra strīdā ar piedzīvotāju Irēna Cirša ar istabā esošā cirvja pietu 13 reizes tieši iesita V.L. pa galvu. Vīrietis guva smagus miesas bojājumus, no kuriem tajā pašā dienā nomira.

Tiesā noskaidrojās, ka abi dzivojuši kopā jau apmēram desmit gadus. Vīrietis dzēris un mājās bieži notikuši strīdi un kautiņi. Arī šajā reizē viņš pārradies stipri iedzēris un vairākas reizes ieslēdzis televizoru, kas Irēnai nav patīcis, jo gribējusi klusumu. Tad V.L. paņēmis cirvi un piegājis pie televizora. Sieviete cirvi viņam atņēmusi un, kā pati apgalvoja, divas reizes iesitusi pa galvu.

V.L. aizgājis un atnācis atkal ap pulksten 5.00 naktī, mēģinājis iekļūt dzīvoklī pa logu. Irēna Cirša tiesā apgalvoja, ka lielāko daļu miesas bojājumu viņš varējis iegūt kaut kur ārā nevis viņas rīcības rezultātā.

Liecinieki gan apgalvoja pavisam ko citu — vīrietis esot sistis nežēlīgi, sieviete viņu izvilkusi

pagalmā, kur viņš līdz pieciem rītā arī nogulējies.

Sakarā ar to, ka noziegums izdarīts ar sevišķu cietsirdību, tiesa nosprieda sodīt Irēnu Ciršu ar bēgšanas atņemšanu uz septiņiem gadiem ar policijas kontroli uz diviem gadiem, sodu izciešot daļēji slēgtā cietumā. Spriedumu vēl iespējams pārsūdzēt.

Administratīvi sodīta skolotāja Lidija Ozola

«Novadnieks» 4. jūlija numurā jau informēja, ka par satiksmes negadījuma vietas atstāšanu administratīvi sodīts Preiļu novada domes deputāts Vladimirs Ivanovs. 3. jūlijā Preiļu rajona tiesā pieņemts lēmums par Lidijas Ozolas saukšanu pie administratīvās atbildības.

24. jūnijā rītā ap pulksten 2.30 ceļa Krāslava — Preiļi — Madona 56. kilometrā notika sadursme starp viņas vadīto automašīnu BMW un pretimbraucošo VW Jetta, kuru vadīja Vladimirs Ivanovs. Par notikušo negadījumu netika pazīdēts policijai, kas ir paredzēts Latvijas Republikas APK 26² panta 2. daļā. Par to autovadītāja sodīta ar naudas sodu 200 latu apmērā.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

INFORMĀCIJA

MUMS RAKSTA

Paldies par dāvinājumu

Grāmata — pasaules brīnums,
Gudrību mantojums.
Nesusi savu gaismu
Cauri gadsimtiem mums.

Gan pieaugušajiem, gan bērniem patīk lasīt grāmatas. Patīk klausīties, kā to kāds lasa priekšā. Arī slimam cilvēkam, kas ir saistīts pie gultas, grāmatas un žurnāli ir gandrīz vienīgais vaļsprīks, ko viņš var atļauties.

No grāmatām cilvēks mācās, uzzina kaut ko jaunu, kaut ko iegūst sev. Arī tas nav mazsvarīgi mūsu saspringtajā un nesakārtotajā ikdienā.

Diemžēl grāmatas šodien ir

dārgs prieks, un ne katrs var atļauties tās nopirkt. Tāpēc cilvēki arvien vairāk izmanto bibliotēkas pakalpojumus, jo tie ir bez maksas un brīvi pieejami visiem iedzīvotājiem. Taču arī pašvaldībām nav tik daudz līdzekļu, lai varētu iegādāties visas jaunākās un pieprasītākās grāmatas un pasūtīt visus žurnālus.

Es griezoz pēc palīdzības pie Pelēcu pagasta uzņēmējiem. Atsaucība nebija liela, bet tomēr prieks, ka pagastā vēl ir cilvēki, kurus nav pieveikusi vienaldzība un bezcerība, kuri strādā paši un iespēju robežās palīdz arī citiem. Gribu teikt siltus pateicības vār-

dus pagasta uzņēmēju Jāzepa Zarāna un Ilmāra Mainuļa ģimenēm par bibliotēkai dāvētajām grāmatām. Savu dzimto pagastu nav aizmirsusi arī Jeļena Visipkova (dzimusi Medvedeva), kura dzīvo un strādā Rīgā, ir sagatavojusi grāmatu iesācējiem darbā ar datoru un vienu eksemplāru uzdāvināja sava pagasta bibliotēkai.

Ceru, ka pagastā būs arī citi atsaucīgi cilvēki, kuri ziedos savai bibliotēkai, jo cilvēks bagāts top ne tikai ņemot, bet arī dodot citiem.

O. Podskočija,
Pelēcu pagasta Pelēcu bibliotēkas vadītāja

JĒR ZINĀT

Uzmanieties no bīstamām precēm

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir saņēmis informāciju par vairākām tirgū atklātām bīstamām precēm.

■ Slovākijas tirgū atklāts ūdens sildītājs — spirāle, kuras lietošana ir bīstama patērētāja drošībai. Ražotāju uzņēmums «RTE», ražotājvalsts Taivana. Ierīce ir elektrotrīcienbīstama. Tā nav izturējusi mehāniskās izturības pārbaudi, ierīcei ir nepietiekoša izolācija starp metāla daļām un strāvu vadošām daļām.

■ Rumānijas tirgū atklāts elektriskais rokas mikseris «DOMO-TEC», modelis «MS-3330L». Ražotāju uzņēmums un ražotājvalsts nav zināma. Ierīce ir elektrotrīcienbīstama un ugunsbīstama, jo tajā nav termoprošinātāja, barošanas aukla var tikt bojāta pret

asajām korpusa malām. Ierīces konstrukcija nenodrošina aizsardzību neuzmanīgas lietošanas gadījumā.

■ Elektriskais rokas mikseris «LIVSTAR», modelis «CNN-6070». Ražotāju uzņēmums un ražotājvalsts nav zināma. Ierīce ir elektrotrīcienbīstama un ugunsbīstama, jo tajā nav termoprošinātāja, barošanas aukla var tikt bojāta pret asajām korpusa malām. Ierīces konstrukcija nenodrošina aizsardzību neuzmanīgas lietošanas gadījumā.

■ Bulgārijas tirgū atklāts sviesta trauks ar reljefu dekorējumu (balta virsma ar dzelteniem citroniem, zaļām lapām un brūnu kātu).

■ Krūzīte un apakštasīte ar reljefu dekorējumu (zaļa virsma ar baltiem ziediem un sarkanām mārītēm).

■ Krūzīte un apakštasīte ar rel-

jefu dekorējumu (balta virsma ar dzelteniem citroniem, zaļām lapām un brūnu kātu).

■ Tējkanna ar reljefu dekorējumu (zaļa virsma ar zilām puķītēm). Ražotāju uzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Ķīna. Stipras sakaršanas rezultātā trauki var saplīst. Uz virsmas neglazētajām daļām var sakrāties mazgāšanas līdzekļa un mikroorganismu paliekas, kas padara izstrādājumu bīstamu lietotāja veselībai.

■ Atklātas arī alumīnija kāpnes «ALVE», kuru lietošana ir bīstama patērētāja drošībai, jo pakāpieni neatbilst mehāniskās izturības standartam. Ražotāju uzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Čehija.

Ināra Kanela,
Patērētāju tiesību aizsardzības centra Patērētāju informēšanas sektora vadītāja

INTERESANTI

Vīnogu sula pozitīvi ietekmē veselību

Melnās vīnogas ir ļoti labas veselībai, uzskata amerikāņu pētnieki.

Šo ogu sula ne tikai uzlabo sirds darbību un asinsriti, bet maziņa sārnu saturu un kaitīgo brīvo radikāļu rašanos organismā. Pētījuma vadītāja Džordža Taunas Universitātes farmakoloģijas profesore Džeina Fridmena uzsver, ka vielas melno vīnogu sulas sastāvā palīdz izvairīties no stresa, cīnīties pret aterosklerozi, kā arī kavē organisma novecošanas procesu.

Eksperimenta laikā 20 pacienti divas nedēļas katru dienu izdzēra

divas glāzes vīnogu sulas. E vitamīnu saturs organismā pacientiem palielinājās gandrīz par 13%, bet viņu asins plazmu skābju mazinošās īpašības pieauga par 50%.

Piena nedzērāji

Izrādās, ka pienu nedzer ķīnieši. Vainīgs pie tā ir īpašais ferments — laktoze, kas cilvēka organismā sadala piena cukuru atsevišķās viegli izmantojamā vielās. Tikai pirms 12 000 gadiem Priekšāzijas iedzīvotāji sāka pieradināt dzīvniekus un tos slaukt. Cilvēki pakāpeniski pierada dzert pienu, un viņu organismā izstrādājās īpašs gēns. Tas izplatījās visā

Ziemeļeiropā. pēc četriem pieciem tūkstošiem gadu 90% šī reģiona pieaugušo iedzīvotāju pārtika no svaiga piena. Ķīniešos vispār šis gēns neparādījās. Piena trūkumu viņi aizvieto ar citiem produktiem.

Sirmgalvei izaug zobi

Mariju Vasiljevu no Tatarstānas dienvidiem pārsteigusi necerēta laime, viņai 140 gadu vecumā izauguši trīs zobi. Tagad viņa var grauzt savas iecienītās piparkūkas. Sirmgalve kļuvusi par sensāciju arī mediķu aprindās, jo neviens nav saskāries ar faktu, ka kādam cilvēkam šādā cīņijamā vecumā augtu zobi.

Lauku darbu kalendārs

11. jūlijs. Kaplēšanas diena.

12. jūlijs. Jūras svētki. Novāc daudzgadīgu dārzu ražu, salātus.

13. jūlijs. Nesēj un nestāda, jo pēc Mēness kalendāra šogad iekrita Gertrūdes diena.

15. jūlijs. Sēj redīsus ziemas glabāšanai.

16., 17. jūlijs. Slauka skursteni, tas nepiesvīdis.

SPORTS

Veterānu medaļu raža

Valmierā notika Latvijas sporta veterānu savienības 38. vasaras sporta spēļu finālsacensības. Tajās piedalījās arī Preiļu rajona sporta veterānu izlase. Iegūtas vairākas medaļas, apliecinot rajona sporta veterānu gatavību joprojām būt aktīva dzīvesveida piekritēju ierindā un viņu fizisko sagatavotību.

Rajona veterānu izlases dalībnieks Feoktists Pušņakovs ieguva pirmo vietu 400 metru skrējienā, trešo vietu — šķēpa mešanā. Edgars Mukāns izcīnīja pirmo vietu tāllēkšanā, bet Boriss Černovs šajā disciplīnā — trešo vietu un otro vietu 100 metru skrējienā. Andris Brakovskis kļuva par uzvarētāju šķēpa mešanā, un izcīnīja trešo vietu augstlēkšanā. Māritei Vilcānei pirmā vieta tāllēkšanā un trešā vieta 100 metru skrējienā, Anna Ivbulē uzvarēja diska mešanā un lodes grūšanā. Komandas pārstāvji Jānis Važņevičus, Feoktists Pušņakovs, Andris Brakovskis un Māris Liniņš lielajā zviedru stafetē ieguva trešo vietu.

Rajona sporta veterānu darbību koordinē rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētāja vietniece Dzintra Šmukste. Viņa informēja, ka rajona veterāni šogad piedalījās visā veterānu sporta sezonā, sākot no februāra līdz jūlijam. Komanda iesaistījās distanču slēpošanas, galda tenisa, šaha, volejbola (vīriešiem), minifutbola, vieglatlētikas, dambretes un basketbola sacensībās.

Augstākie rezultāti — otrā vieta — sasniegti dambretes sacensībās. Komandas sastāvā spēlēja Gunta Jaudzema, Maija Kulakova, Edvins Rusiņš, Māris Kalniņš un Ilmārs Višockis.

Kopā ar veterāniem dambreti spēlē jaunie

Maltā pirmo reizi notika ļoti savdabīgs komandu turnīrs dambretē. Sacensības notika 64 lauciņu dambretē. Katrā komandā startēja astoņi dalībnieki: trīs vīrieši, viena sieviete, trīs kadeti un viena kadete (kadeti — 1985. gadā dzimuši jaunieši un jaunāki). Preiļu rajona komandai tikai nejaušas sakritības dēļ neizdevās iegūt pirmo vietu, jo bija vienāds punktu skaits ar Maltas komandu. Taču individuāli visi komandas pieaugušie dalībnieki: Ilmārs Višockis, Māris Kalniņš, Edvins Rusiņš un Dzintra Šmukste izcīnīja pirmās vietas. Jaunos kadetus pārstāvēja Līvānu ģimnāzijas jaunie dambretisti.

Līdzīgs turnīrs 11. un 12. augustā notiks Rudzātu speciālajā internātskolā. Tās direktore Gunta Jaudzema uzņēmusies organizēt Jāņa Pauniņa piemiņas turnīru. 64 lauciņu dambretē komandas sastāvā būs divi vīrieši un viena sieviete, bet 100 lauciņu dambretē komanda papildināsies ar vēl vienu vīrieti. Minikadetu (1988. dzimšanas gads un jaunāki) un kadetu sacensībās komandās paredzēti trīs zēni un viena meitene. Sacensības notiks 64 lauciņu dambretē.

Veterāni gatavojas jaunām sacensībām

11. augustā rajona izlase dosies uz Jēkabpili, lai piedalītos pašvaldību sacensībās.

Liels notikums Latgales sportistu dzīvē būs 15. septembrī Preiļos notiekošās Latgales novada sporta spēles.

L.Rancāne

SPECIĀLISTA PADOMS

Sīpolu neīstā miltrasa

Sekojojiet sīpolu stādījumu fitosanitārajam stāvoklim, jo drīzumā var parādīties sīpoliem ļoti bīstama, postīga un izplatīta slimība — neīstā miltrasa. Lielu (ziemas) sīpolu stādījumos atsevišķās vietās tā jau inficē lokus, tā bojā kā ziemas, tā arī no sēklām izaudzētos un sīpolu sēklīņus. Šīs slimības attīstību veicina mitrs un silts laiks, tā kā pašreiz. Apkarošana nepieciešama tikko ir redzamas pirmās slimības pazīmes.

Inficētie sīpolu loki kļūst bāli, sāk dzeltēt, mitrā laikā pārklājas ar pelēku vai violeti pelēku apsarmi, izliecas un pieplok zemei. No slimajiem lokiem tālāk infekcija

nonāk uz sīpolu galviņām. Inficētās sīpolu galviņas uzglabāšanas laikā sāk pūt, bojātie sīpoli priekšlaicīgi uzdīgst.

Neīstās miltrasas apkaršanai var izmantot *Ridomilu Gold MC*, smidzinājumu jāatkārto pēc 10-14 dienām, vai *Ditānu M-45*, apstrādi atkārto pēc 7-10 dienām. Pēc smidzinājuma lokus pārtikā nelietot. Pirms sākat strādāt ar kādu no fungicīdiem, rūpīgi iepazīstieties ar lietošanas noteikumiem un stingri tos ievērojiet.

Anīta Trūpa,
VAAD Latgales reģionālās nodaļas Augu aizsardzības un karantīnas daļas galvenā speciāliste

Šonedēļ dzimšanas dienu svin
Rožupes pasta nodaļas
priekšniece
Anna Pastare.

«Novadnieks» sirsnīgi sveic
jubilāri un pateicas par laikraksta
izplatīšanu.

Izskrājuši
caur dzīvi kā vēji,
augstākais, tas,
ko patiesi dabūjam,
ir mēnessgaismas
spožie smēijeni,
gaismas spēles
uz pilniem āboliem.

Laikraksts «Novadnieks»
un pagastu padomes
sirsnīgi sveic šīs nedēļas
jubilārus!

AGLONAS pagasts

✿ 55 gadi Aleksandrai Ziemelei

✿ 65 gadi Albīnai Indrikovai Misānei,

Leonidai Spergai, Jānim Livdānam

✿ 75 gadi Bronislavai Matisānei

✿ 85 gadi Rozālijai Zariņai

GALĒNU pagasts

✿ 55 gadi Irēnai Briškai

✿ 70 gadi Valentīnai Čaunānei

PELĒČU pagasts

✿ 70 gadi Ludvikai Jankauskai

PREIĻU pagasts

✿ 55 gadi Annai Romanovskai

RIEBINU pagasts

✿ 60 gadi Iļai Tolstopjatovai

✿ 65 gadi Veronikai Vilcānei,

Raimundam Vaivodam

✿ 80 gadi Virģinijai Stabulniecei

ROŽKALNU pagasts

✿ 60 gadi Annai Neiceniecei

✿ 65 gadi Pēterim Baltacim

✿ 75 gadi Marijai Lazdānei

ROŽUPES pagasts

✿ 55 gadi Andrejam Ancānam,

Akuļīnai Isajevei

✿ 60 gadi Vladislavam Golubam,

Eduardam Rubinam

✿ 70 gadi Jefimejai Odnorogai

✿ 80 gadi Annai Bernānei

RUDZĀTU pagasts

✿ 70 gadi Annai Pastarei,

Staņislavam Pastaram

SAUNAS pagasts

✿ 60 gadi Jānim Irbem

✿ 65 gadi Annai Strodei

✿ 90 gadi Annai Vjaksei

SILAJĀNU pagasts

✿ 68 gadi Eleonorai Jeršovai,

Jāzepam Šmauksteļam

✿ 73 gadi Afanasijam Volkovam

STABULNIEKU pagasts

✿ 75 gadi Genovefai Stankevičai

SUTRU pagasts

✿ 75 gadi Franusei Gavarei

✿ 88 gadi Oļgai Vucānei

✿ 94 gadi Agnesei Kursītei

TURKU pagasts

✿ 50 gadi Annai Plečkinai

✿ 63 gadi Vladislavam Valteram

✿ 69 gadi Arnoldam Smelceram

✿ 71 gads Pēterim Zundānam

✿ 74 gadi Pēterim Puriškevičam

UPMALAS pagasts

✿ 80 gadi Teklai Sparānei

✿ 89 gadi Ksaverijai Dzenei

VĀRKAVAS pagasts

✿ 50 gadi Valentīnai Vaivodei

✿ 55 gadi Mefodijam Karpovam

Sveicam pilngadniekus!

✿ Oļģertu Pastaru, Normundu Ro-
manovski Saunas, Inesi Veiguri, Ati
Jakovļevu, Gati Bivbānu Turku pa-
gastā.

Sagatavots pēc pagastu padomju
sniegtajā ziņām

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, NEKROLOGS

Paldies Tautas partijas biedriem, atbalstītājiem, līdzjutējiem un visiem tiem
cilvēkiem, kuru darbs priekšvēlēšanu laikā nodrošināja mūsu panākumus.

Liels paldies mūsu vēlētājiem!

Mēs strādāsim ar pienākuma apziņu un atbildīgi aizstāvēsim
iedzīvotāju intereses.

Jāzeps Šņepsts un viņa komanda

Pateicamies saviem vēlētājiem un atbalstītājiem
par aktivitāti un uzticību.

Strādājot kopā attaisnosim Jūsu cerības.

Savienības «Latvijas ceļš» Preiļu nodaļas vārdā

I.Meluškāns

**Jēkabpils agrobiznesa
koledžas
neklāties nodaļā var
mācīties LLU
Ekonomikas fakultātes
GRĀMATVEDĪBAS
specialiāti.**
Pieteikties līdz 25. jūlijam
Jēkabpilī, Pasta ielā 1,
tālr. 52-31952.

DEVĪTO KLAŠU ABSOLVENTI!
Jēkabpils agrobiznesa
koledžā
tiek komplektēta papildu grupa
specialitātē
KOMERCĀRĀBĪBA.
Aicinām pieteikties līdz 27. jūlijam
Jēkabpilī, Pasta ielā 1,
tālr. 52-31952.
Vidusskolu absolventiem koledžas
dianas nodaļā iespējams apgūt
GRĀMATVEDĪBAS specialitāti.

Pārdod

zemi, mežu (lāpu koku), saimniecības ēkas 2 km no
Preiļiem. Tālr. 22856 pēc 21;
govis. Tālr. 76260, 9437257.

Pērk

māju Preiļu tuvumā. Tālr. 6459477;
govī. Tālr. 39526.

Dažādi

Tulkoju no, uz angļu, vācu. Tālr. 6514441.

**Iepērkam mājlopus
gaļai.**
Tālr. 24147, 21956.

Z/s «ZEMNIEKĒLS» iepērk liellopus,
jaunlopus, zirgus, aitas, cūkas.
Laba cena. Samaksa tūlītēja.
Transports mūsu.
Tālr. 22380, 9435459, 9580972.

**Iepērk lopus dzīvsvārā
un gaļu.**
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 55743, mob. tel. 9199314.

Pārdod puspiekabi TRAILOR,
reģistrēta kā kokvedējs;
horizontālo lentzāģi AUCES.
Tālr. 9131303.

Atvadu vārdi kolēģim, draugam, skolotājam
Jānim Bogdanam
(01.07.1944. g. — 06.07.2001. g.)

Pa dāso saules staru un liepu ziedu smaržu ceļu Tu jau esi Aizsaules dārzos.
Neaptverami pēkšņi un klusi Tu aizgāji. Bet tā jau bija vienmēr — Tu necen-
ties pievērst sev uzmanību, labprāt stāvēji citu ēnā.

Tu biji stiprs — un reizē vājš, Tu spēlējies ar Likteni, bet tas uzveica Tevi.
Tevis vairs nav, bet Tavos kolēģos, skolēnos, draugos dzīvos atmiņas par Tavu
vienkāršību, humora izjūtu, labestību, par Tavu 31 mūža gadu, atdotu pedagoga
darbam.

Katru pavasari Dubnas vēji Tev nēsīs ievu un cerību smaržas, kopā ar tām
būs arī mūsu sveiciens.
Lai vieglas smiltis!

Livānu ģimnāzijas kolektīvs

Vajadzīgi strādnieki kokzāģētavā
Preiļos: galdnieki, R-63, lentzāģu
operatori un palīgi, elektrometinātājs,
atslēdznieki autoremontam KAMAZ.
Iepērk zāģbaļķus un cirsma.
Tālr. 53-81120, 9-431645.

SIA «Degas» lielveikalā
Preiļos, universālveikalā, 2. stāvā
preču pievedums
no Vācijas.
Jaunas mēbeles un apģērbi.

**Piedāvā darbu
konditoram konkursa kārtībā.**
Tālr. 9863115, 9733306.

**Pērk bērza
papīrmalku.**
Tālr. 9-492897, 23286 vakaros.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Sutru kultūras
nams

◆ 14. jūlijā pulksten 22.00 diskoballe.

Pelēču kultūras
nams

◆ 12. jūlijā pulksten 17.00 diskotēka
skolēniem.

Sīlukalna kultūras nams

◆ 14. jūlijā pulksten 23.00 balle, spēlē
Aivars Lapšāns un grupa «Mēnessgaisma».

Jersikas kultūras
nams

◆ 14. jūlijā Jersikas pilskalnā Jersikas
pagasta svētki. Pulksten 15.00 bērnu
diskotēka, pulksten 17.00 Jaunjelgavas
teātra izrāde «Traģiskā kopa». Pulksten
20.00 svētku koncerts, programmu vada
Ēriks Balodis. Pulksten 22.00 zaļumballe,
spēlē Aija.

Bērniem darbosies atpūtas Sappu pil-
sētiņa. Paredzēta svētku ugunošana.

Kinoteātris «Ezerzeme»
Preiļos

◆ 11. un 12. jūlijā pulksten 20.00 ero-
tiska drāma «Ar marķīza de Sada
spalvu».

◆ 13., 16. un 17. jūlijā pulksten 20.00,
15. jūlijā pulksten 20.00 un 22.00
piedzīvojumu komēdija «Mis slepenā
aģente».

Informāciju sagatavoja
L.Rancāne